"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....$2.50
Visose kitose užsienio šalyse.....$3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States.....$2.00
To Canada and Mexico.....$2.50
To all other Foreign Countries.....$3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, SPALIS (OCTOBER) 29d., 1915 M. — No. 44

Didėji Karė.

Karės svarbumas yra vis rytuose; ten vokiečiai tikisi pataisyti viską, ką jie nužudė vakaruose ir nepasisekimus Rusijoj, ir ten mano rasti, ko jiems karės vedimui truksta—maistą ir metalus amunicijos dirbimui reikalingus, o kokių, dėl bliokavimo Vokietijos pakrančių, iš kitur gauti negali. Kaip tik per Serbiją bus pramuštas kelias, vokiečiai ištikro iš Turkijos galės parsigabenti daug sau reikalingų daiktų. Bet nežinia, ar lengvai duosis pramušti kelią Turkijon, nes jo svarbumą gerai supranta ir talkininkai, todėl gelbėti iš visų pusių priešų užpultą Serbiją talkininkai siunčia visas atliekamas pajiegas, nors dėl to apsilpnina savo frontą vakaruose ir ten jų pirmyn žengimas sumenkėjo. Bet kad užpuolimui Serbijos ir vokiečiai su austrais daug kareivių turėjo paskirti, tai ir vokiečių frontas lygiai vakaruose, kaip ir rytuose, tapo taipgi apsilpnintas, todėl ir vokiečiai ten toliau nužengti neįstengia, o kaip kur juos priešai stumia atgal.

Į Saloniki talkininkai siunčia vis daugiau kareivių, ten daugiausia kareivių siunčia Francuzija. Apart išsodintos kariumenės Salonikuose, ant artimų, Italijos laikomų, salų sugabenta jau 100,000 talkininkų kareivių, o Francuzija siunčia net pusę miliono. Vokiečiai vienok tiki, kad užstojus žiemai, anglai indiečių, australiečių ir egyptiečių, o francuzai afrikoniškų kareivių negalės frontan siųsti, nes Balkanų kalnuose jiems bus peršalta, todėl tie šiltų kraštų kareiviai negalės daug padėti, pripildys vien ligonines ir jų truks tinkamiems ir žiemą karėje sužeistiems kareiviams. Ar visos vokiečių viltis išsipildįs, tai jau kitas klausimas.

Talkininkų laivynai bombardavo Bulgarijos pajurių miestus ir kaimus, daugiausia vienok blogo pridirbo Turkijos Bulgarijai atiduotame Dedeagač. Pirmutinės bombos puolė į kariumenės kazarmes ir jas sugriovė ir griuvėsiai užkėrė daug kareivių. Išgriauta taipgi geležinkelio stotis ir daug kitų triobų. Užmušta laike bombardavimo suviršum tukstantis kareivių, o daug daugiau sužeista. Kariški laivai bombardavo taipgi portą Lagos. Išsodinta nuo laivų kariumenė perkirto Bulgarijos geležinkelio liniją iš Gumurdin į Saloniki ir tokiu budu apsunkino bulgarams įsiveržimą į grekišką Macedonijos dalį, ką, be abejonės, Bulgarija darytų, jeigu Grekija labjau susiartintų su talkininkais.

Iš Juodųjų jurių Bulgarijos pakrantes bombardavo rusiškas kariškas laivynas. Pietinėj Rusijoj prirengtos yra trįs žemės armijos, kurios bus Bulgarijon pasiųstos ir atitrauks, jeigu ne visą, tai bent dalį kariumenės, besiveržiančios Serbijon ir besistengiančios sulaikyti traukiančias nuo pietų serbams pagelbon francuzų ir anglų kariumenes.

Kol su didesnėmis talkininkų pajiegomis nesusirėmė, bulgarams, turkų paremtiems, gerai sekasi, nes serbai smarkiau priešinasi nuo šiaurių į jų kraštą įsiveržusiems vokiečiams ir austrams, tai prieš bulgarus mažai kareivių galėjo pastatyti. Bulgarams sekasi, nes jiems priešinasi mažos serbų pajiegos, jiems sekasi, bet nežinia, ar taipjau seksis, atėjus francuzų ir anglų kariumenėms. Pirmas su jomis bulgarų susirėmimas jiems nepasisekė.

Po smarkiam mušiui bulgarai išvijo serbus iš miesto Uskub, esančio prie geležinkelio tarp Saloniki ir Niš. Sulyg austrų pranešimo, pietinė Serbijos armija yra dideliame pavojuje; todėl, kad ji nelaisvėn nepakliutų, manoma ją laivais Italijon pergabenti ir sulieti su Italijos kariumene. Bet tokias austrų viltis gali išnaikinti talkininkų kariumenė, nuo pietų besiskubinanti serbams pagelbon.

Bulgarai užėmė taipgi Serbijos miestus Kamonovo ir Vales dalį, esančią prie kairiojo kranto upės Vardar. Ant dešiniojo tos upės kranto serbai apsikasė ir smarkiai ginasi. Vokiečiai prie šiaur-rytinių rubežių Serbijos peržengė Dunojų. Francuzų ir serbų kariumenė susijungė kruvon ir susirėmė su bulgarais į pietus nuo Strumnicos ir juos atgal nuvijo. Talkininkai nužengė jau giliau Serbijon, negu bulgarai tikėjo, ir neužilgo reikia laukti didelio mušio jų su nuo šiaurių besiveržiančia austro-vokiečių kariumene; nuo to, kaip užsibaigs tas mušis, paeis tolesnis karės bėgis Balkanuose. Talkininkai atmušė visus bulgarų užpuolimus prie Krivolak ir traukia serbams pagelbon prie Uskub. Vokiečiai ir austrai stato visas pajiegas pasipriešinimui, kad serbų kariumenė negalėtų kruvon sueiti su francuzais, bet tas jau atsitiko, nors dar nežinia, ar ir sujungtoms talkininkų pajiegoms pasiseks įveikti sujungtas austrų, vokiečių, bulgarų ir turkų kariumenes, kuomet jos kruvon sueis. Jeigu tas nepasisektų, tai manoma serbų kariumenę nuo Balkanų pussalio pergabenti kitur ir pastatyti ar prieš austrus, ar prieš vokiečius. Vokiečių kariumenė dar su bulgarais nesusijungė, bet pagelbon bulgarams atėjo jau dalis turkų kariumenės, vedama vokiečių aficierų.

Serbai palengva savo sostinę krausto iš Niš kiton, saugesnėn vieton, nes prie Niš artinasi vokiečiai nuo šiaurių, o bulgarai nuo rytų. Austrai traukia savo kariumenę prie Montenegro rubežių, kad serbų kariumenė negalėtų kruvon sueiti, rods su neskaitlinga, bet nepaprastai narsia Montenegro kariumene, kuriai pasisekė jau atmušti kelis austrų užpuolimus.

Grekija nors atmetė Anglijos pasiulymą už salą Cyprus stoti talkininkų pusėn prieš turkus ir vokiečius, bet ji netrukdo talkininkams rinkti savo kariumenę Grekijai prigulinčiame porte Saloniki, nes stojimui prieš karaliaus giminės norus, pasipriešintų tauta, o prieš tautos norus ir karaliui stoti yra pavojinga, tauta baudžia prieš jos norus stojančius valdonus. Grekija yra francuzų, anglų ir rusų sutverta, bet ne vokiečių, todėl grekai pritaria labjau savo geradėjams. Bulgarija reikalauja, kad Grekija su ginklu pasipriešintų sodinimui savo porte svetimos kariumenės, bet Grekija nedrįsta stoti prieš talkininkus. Dėl to tai didinasi vaidai tarp Bulgarijos ir Grekijos, ypač kad ir talkininkai nuo Grekijos pareikalavo atviro atsakymo, su kuom ji mano laikytis. Anglija pagązdino net bombardavimu Grekijos pakrančių ir išnaikinimu jos laivyno, jeigu mėgintų stoti prieš talkininkus. Taigi aišku, kad Grekija ilgai svyruoti negalės, bet turės pakrypti ar vokiečių, ar talkininkų pusėn. Rusija nuo Rumanijos pareikalavo, kad ji per savo teritoriją perleistų Bulgarijon rusišką kariumenę. Toji išsyk nesutiko, bet viena ilgai priešintis negalės, turės arba išpildyti Rusijos reikalavimus, arba pasipriešinimui susidėti su Rusijos priešais.

Italijos kariumenė smarkiau veržiasi Austrijon, kad tuom privertus ją atšaukti iš Serbijos kariumenę ginti locną kraštą. Italijos kariumenė smarkiai pirmyn žengti pradėjo ant viso fronto nuo jurių iki Alpų kalnų. Ji per šturmą paėmė tvirtovę ir miestą Goritz. Tokiu budu dabar italai turės jau atvirą kelią į Triestą ir į Istrijos pusiasalį. Alpų kalnuose italų kariumenė prasimušė į Bezzeca klonį ir užėmė kalvą prie Concei klonies. Prie Col de Lana italams teko du austrų fortai. Sumušė jie austrus taipgi prie Pantafel ir Leopoldskirchen. Kitur visur austrų smarkųs užpuolimai tapo atmušti, paimtos kelios, nors ir nesvarbios austrų pozicijos prie Sabatun ir Podgore. Prie Marcillini pakliuvo nelaisvėn 13 aficierų ir 1,003 austrų kareiviai. Italams teko 3 mašininiai karabinai ir daug amunicijos.

Prie Dvinsko dar vis eina smarkųs mušiai be svarbesnių pasekmių; kariumenės mušasi veik vis tose pačiose vietose. Vokiečiams pasisekė išvyti rusus iš Schlossberg ir paimti Illukštą, priešais Dvinską. Už tai Kuršėj rusai nuo jurių išsodino ant kranto gana skaitlingą žemės kariumenę ir traukia prie Rygos, bet kaip Berlino raportas praneša, neįstengė atsilaikyti, todėl sugrįžo vėl ant laivų. Bet, kaip užtikrinama iš Petrogrado, ant visos rytinio fronto linijos vokiečių ir austrų gilyn Rusijon lindimas tapo sulaikytas. Manoma, kad patįs vokiečiai jau netiki, kad įstengtų pereiti į kitą Dauguvos pusę ir paimti Dvinską arba Rygą.

Ir vokiečių laivynas Baltiko jurėse negali padėti žemės kariumenei, nes laivams iš portų išeiti neleidžia Baltiko jurėse esanti anglų povandeniniai laivai. Dabar jie paskandino didelį vokišką skraiduolį Prinz Adalbert. Į pietryčius nuo Rygos vienok vokiečiams pasisekė užimti Repe. Apielinkėse Rygos eina smarkios artilerijų imtynės, bet, kaip iki šiol, be svarbesnių pasekmių. Smarkus artilerijų mušis dar vis eina apielinkėse Medem, į šiaur-ryčius nuo Zarasų. Mušyj prie Illukštos vokiečiai nelaisvėn paėmė 18 rusiškų aficierų ir 2,940 kareivių ir 10 mašininių karabinų.

Prie Oginskio kanalo vokiečiai atmušė smarkius rusų užpuolimus ir paėmė nelaisvėn 2 aficieru ir 300 kareivių. Prie Čartoryisk vokiečiai paveržė rusų pozicijas.

Caras išleido manifestą, kuriuom leidžia iždo ministeriui užsieniuose užtraukti ant 6% palukanų milžinišką paskolą $2,750,000,000. Klausimas tik, ar gaus svetur tiek pinigų, o Rusijoj tiek neras, nes ir turinti juos pakavojo ir į neištikimas paskolas jų nedės ir už taip dideles palukanas. Anglija ir Francuzija geriau už Rusiją finansiškai sutvarkytos ir turtingesnės, o vienok su dideliu vargu Amerikoj gavo vos ketvirtą dalį Rusijos jieškomos paskolos.

Ant vakarinio karės fronto nieko svarbesnio neatsitiko; imtynės eina vis tose jau vietose be svarbesnių pasekmių. Giriose Givenchy francuzai pereitą savaitę atmušė 8 smarkius vokiečių užpuolimus. Vokiečiai mėgino veržti nuo francuzų jų pozicijas ant kalvos No. 140, bet francuzų artilerija vokiečių eiles išskirstė ir nuvijo juos atgal į jų grabes. Champagne distrikte eina dabar vien artilerijų imtynės. Vokiečių užpuolimai prie Tahure ir Bois en Hache tapo atmušti. Francuzai išmetė vokiečius iš jų pozicijų tarpe kelių tarp Letrey, Gondrexon, Amencourt ir Beillon. Prie Souchez francuzai buvo užėmę dalį vokiečių grabių, bet paskui vokiečiai jas atgal atgavo.

Anglijos karalius išleido į tautą atsišaukimą, reikalaudamas jaunų vyrų kariumenėn. Po to karaliaus manifesto atsišaukė 300% daugiau norinčių kariumenėn pastoti. Jeigu taip čia eis ir toliaus, tai Anglija gal apsieis be priverstino kariumenėj tarnavimo jos piliečių.

New Yorke areštavo du vokiečiu-aficieru Robert Fay ir Walter Scholtz. Juos nužiuri, kad jie priguli prie suokalbininkų, pasiųstų Amerikon vokiškos valdžios išsprogdinti dirbančias talkininkams amuniciją dirbtuves ir laivus, gabenančius amuniciją Europon. Kaip sakoma, Fay prisipažino, buk jį nuo mušio lauko pasiuntė Amerikon, visokiais dorais ir nedorais budais trukdyti iš Amerikos gabenimą talkininkams amunicijos.

Iš Karės Lauko.

RUSAI VĖL UŽĖMĖ BUKOVINOS SOSTINĘ.

Londonas. Rusų kariumenė vėl užėmė Bukovinos sostinę, miestą Czernowitz. Sakoma, kad pastarieji rusų pasisekimai Galicijoj prie upės Stripa privertė austrus apleisti tą svarbų strategišką punktą.

Į šios žinios teisingumą nurodo kitas telegramas iš Odessos, kuris praneša, kad rusai atsisakė nuo savo pirmesnio sumanymo iškraustyti viską iš šiaurinės dalies Besšarabijos.

SIULYMAS GREKIJAI DIDELĖS SALOS.

Londonas. Anglija formališku budu pasiulė Grekijai didelę salą Cyprus, jeigu Grekija stos talkininkų pusėj.

Cyprus yra trečia iš eilės, sulyg savo didumo, sala Viduržemio jurėse ir guli apie 90 verstų nuo Mažos Azijos pakraščio. Ji užima apie 3,584 bertainines angl. mylias didumo ir turi arti 300,000 gyventojų. Didesnė dalis gyventojų yra grekai. Iki karės salą valdė Anglija sulyg sutarties su Turkijos sultanu, bet karei prasidėjus Anglija paėmė šią salą visiškai.

Grekija tačiaus šį talkininkų pasiulymą atmetė.

RUMANIJA DAR VIS SVYRUOJA.

Rymas. Čia ateina žinios iš Bucharesto, kad Rumanijoj eina dideli ir karšti ginčai dėlei klausimo, ar Rumanija turi stoti karėn. Vienas iš laikraščių, priešingų valdžiai, nuėjo net taip toli, kad grąsino Rumanijos karaliui, jog tauta sukels revoliuciją, jeigu valdžia nestos talkininkų pusėj.

Didelį neužsiganėdinimą Rumanijoj sukėlė žinia apie tai, kad Salzburge, Austrijoj, suareštuota Michael Cantacuzene, buvęs Rumanijos premieras, grįžtantis iš Francuzijos per Austriją Rumanijon. Pas jį buk rasta laiškai, adresuoti vadui konservatyviškos partijos Rumanijoj.

DAUGIAUS PAGELBOS SERBIJAI.

Atėnai. Talkininkai išsodina Salonikuose vis daugiaus savo kariumenės. Apart to pranešama, kad didelis skaitlius francuzų kariumenės dar plaukia į Salonikus. Italai taipgi, sakoma, galyvaus Balkanų expedicijoj.

VOKIEČIŲ SAPNAI APIE TAIKOS IŠLYGAS.

Berlinas. Vokietijoj labai įtekmingose ir augštose valdiškose sferose pradedama vėl daug kalbėti apie karės užbaigimą ir apie susitaikinimą. Vienas iš augštų valdininkų, kurio vardo nepaduodama, net išsireiškė, jog galima tikėtis, kad esą ateinantį pavasarį galima tikėtis karės užbaigimo.

Sulyg to, kokiomis išlygomis Vokietija norėtų taikintis su savo priešais, kalbama sekančiai:

Vokietija turi gauti didelį piniginį atlyginimą nuo talkininkų; didesnę dalį to atlyginimo turėtų užmokėt Francuzija. Atlyginimo didumas turėtų buti taip didelis, kad talkininkai, mokėdami jį Vokietijai, butų priversti sumažinti savo išlaidas ginklavimuisi ir tuomet Vokietija butų "saugi nuo savo kaimynų užpuolimo."

Antra išlyga—Vokietijai turi but sugrąžintos visos jos kolionijos ir dar pridėta tula dalis Belgijos, butent, pakraščiai upės Meuse su tvirtovėmis ir Namur; Vokietija tuomet sutiktų palikti Belgijai jos neprigulmybę.

Nuo Francuzijos Vokietija turėtų gauti rytinį Francuzijos pakraštį, kur dabar yra Francuzijos stipriausios tvirtovės.

Nuo Rusijos turi but atimta Lenkija, kuriai gal galima butų duoti kokią-nors autonomiją, arba ją prijungti prie Austrijos, arba Lenkiją turėtų valdyti Vokietija sykiu su Austrija.

[Kaizeris dar daug darbo turės, kol jam pasiseks priversti talkininkus taikintis panašiomis išlygomis. Talkininkai niekuomet su tokiomis išlygomis nesutiks—apie tai nėra ko nei abejoti].

LENKAI JAU RUPINASI LENKĪJOS KONSTITUCIJA.

Haaga, Hollandijoj. Lenkų Tautiškasai Komitetas Viennoje renka parašus naujam sumanymui, sulyg kurio turi buti išdirbta Lenkijos konstitucija. Tuomi rengiamasi sutverti lenkų tautišką tarybą, kuri rupintųsi reikalais neprigulmingos Lenkijos.

VOKIEČIAI ARTYN PRIE RYGOS.

Londonas. Von Hindenburgio armija, kuri nori paimti Ryga, pasiekė Olai, kuris yra pusiaukelėj tarp Rygos ir Mintaujos. Iš kitos pusės, apie 45 verstus į piet-ryčius nuo Rygos, vokiečiai vėl pasiekė Dauguvos upės ir bombarduoja geležinkelį tarp Rygos ir Dvinsko. Vokiečiai, matomai, nori apsupti Rygą pusiauračiu, perkirsti kelią tarp Rygos ir Dvinsko ir tuomet atskirai paimti ir vieną ir kitą.

SVARBUS RUSŲ LAIMĖJIMAS.

Londonas, Labai svarbių laimėjimų rusai įgijo centralinėj dalyj savo fronto apielinkėse Baranavičių; didelis skaitlius belaisvių ir kulkasvaidžių, taipgi ir kanuolių, tapo iš vokiečių užgriebta. Rusų oficialis pranešimas apie tai kalba sekančiai:

"Distrikte į piet-ryčius nuo Baranoviči musų kariumenė, po smarkaus, netikėto atako vakar užgriebė vokiečių pozicijas netoli Ekimoviči, Odokporčina, Noviki ir Nagornia. Tą dieną męs paėmėm nelaisvėn 85 vokiškus aficierus ir 3,552 kareivius, taipgi užgriebėm 10 kulkasvaidžių ir 1 kanuolę.

"Užgriebę vokiškas ir austrų pozicijas, męs jose atradome rezervuarus, pilnus nuodinančių gazų; matomai vokiečiai rengėsi pradėti mus atakuoti su troškinančiais gazais."

RUSŲ "ATSILYGINIMAS" VOKIEČIAMS.

Petrogradas. Laikraštyj Novoje Vremia tilpo pranešimas, kuriame atsakoma ant vokiškų profesorių "manifesto," paskelbto prieš keletą savaičių. Profesoriai buvo padavę, tarp kit-ko, kad viena taikinimosi išlyga yra ta, kad Rusija turi atsisakyt nuo tų žemių, kurias dabar užima vokiečių kariumenė. Novoje Vremia sako, kad tuomet Rusija atlygins sau šituos nuostolius atėmimu žemių nuo vokiškų pavaldinių Rusijoj. Vokiečiai turi Rusijoj milžiniškus žemės plotus, ir valdžia pradėjo juos sukvestruoti.

GEN. RENNENKAMPF ATSTATYTAS.

Petrogradas. Pranešama, kad gen. Rennenkampf, kuris padarė nelaimingą įsiveržimą į Prusų Lietuvą karės pradžioje, kuomet žuvo ten daugelis rusų kariumenės, šiomis dienomis išėjo į "otstavką," vadinas, visiškai paliuosuotas iš kariumenės. Buvo ėjęs gandas, buk jis buvo atiduotas po karišku teismu už nepasisekimus Prusuose ir tapo sušaudytas, tačiaus tas, matyt, buvo neteisybė.

KARALIUS ŠAUKIASI Į ŽMONES.

Londonas. Anglijos karalius Jurgis išleido savo vardu atsišaukimą į visus savo žmones, ragindamas juos, kad jie liuosu savo noru stotų kariumenėn, nes anglų armijai reikia vis daugiaus ir daugiaus vyrų. Karalius išreiškė pasitikėjimą, kad praeityj anglai stodavo petis-į-petį, kuomet tautai gręsė pavojus, tai taip ir dabar anglai atsilieps ant savo karaliaus pakvietimo. Karalius sakė, kad karės galo dar nematyt ir reik vis daugiaus žmonių, kad įgyti pergalę.

VOKIEČIAI PAĖMĖ ILLUKŠTĄ.

Londonas. Vokiečių oficialis pranešimas spalio 25 d. paskelbė sekančiai:

"Į šiaur-vakarius nuo Dvinsko musų kariumenė išsodino priešą iš jo pozicijų prie Šlossbergo ir paėmė Illukštą šturmu. Rusai paliko musų rankose 18 aficierių, 2,940 vyrų ir 10 kulkasvaidžių."

Rusų oficialis pranešimas pripažįsta, kad vokiečiai paėmė Illukštą.

Kaslink likusios dalies fronto, tai vokiečių pranešimas skelbia, kad rusų atakai buvo visur atmušti ir kad vokiečiai dar užgriebę nelaisvėn prie Vygonovsko ežero 300 vyrų ir netoli Komorovo 458 vyrų.

SMARKŲS MUŠIAI LIETUVOJE.

Petrogradas. Rusų oficialis pranešimas, tarp kita ko, kalba apie smarkius mušius apie Zarasus ir Vilniaus gubernijoje sekančiai:

"Artilerijos mušis nepaprasto smarkumo siautė visą dieną vakar netoli kaimo Medem, į šiaur-ryčius nuo Zarasų. Į rytus nuo ežero Plut ir į pietus nuo Drisvetos ežero (Kauno gub.) męs užgriebėm keletą kaimų po sunkaus mušio. Netoli kaimo Duki, į vakarus nuo Pastovių (Viln. gub., į rytus nuo Švenčionių) mušiai atsinaujino ir kaimai nuolatai eina iš rankų į rankas."

FRANCUZAI SUSIVIENIJO SU SERBAIS.

Paryžius. Francuzų kariumenė, išsodinta Salonikuose, laimėjo nepaprastą pasisekimą, kuomet ji susijungė su serbais prie Krivolak. Bulgarų kariumenė buvo atakavusi trimis koliumnomis, kuomet francuzų kariumenė, drąsiu manevru užlaužė bulgarų dešinįjį sparną, o serbai tuom pačiu laiku smarkiai užkontr-atakavo bulgarus išilgai visą frontą. Bulgarai neišlaikė ir pradėjo greitai trauktis atgal į Strumnitzą; serbų ir francuzų kavalerija tuojaus pradėjo juos vytis. Prie Pirot bulgarai tapo sulaikyti.

ITALAI PAĖMĘ GORITZ.

Rymas. Atvykusieji Ryman štabo aficieriai pranešė, kad Goritz, stipriausia austrų tvirtovė ant italų fronto, esanti jau užimta. Oficiališko patvirtinimo vienok apie tai dar negauta.

BULGARAI PAĖMĖ USKUBĄ.

Londonas. Pirmas didelis mušis tarp bulgarų ir serbų buvo už apvaldymą svarbaus serbų miesto Uskub. Serbai mušėsi desperatiškai, bet bulgarų daug stipresnės jiegos apveikė serbus; po smarkaus mušio, kuris, sakoma, buvo gal desperatiškiausis mušis visoj karėj, bulgarai užėmė Uskubą; serbai gynė kiekvieną pėdą žemės ir nuostoliai, sakoma yra labai dideli iš abiejų pusių.

NUSKANDINO VOKIEČIŲ SKRAIDUOLĮ.

Petrogradas. Anglų submarinas, operuojantis netoli Liepojaus, užpuolė ir nuskandino vokišką skraiduolį Prince Adalberto kliasos. Apie tai skelbiama oficiališkame rusų pranešime. Prince Adalbert kliasos skraiduoliai yra šarvuoti skraiduoliai, turinti 393 pėdas ilgio ir 8,858 tonų išnašumo. Įgula susideda iš 557 jureivių.

Vėliaus vokiečiai oficialiai patvirtino šį pranešimą.

SERBAI SULAIKĘ PRIEŠUS.

Londonas. Vėliausios žinios praneša, kad serbams pasisekė sulaikyti teutonų veržimąsi šiaurinėj Serbijos dalyj; bulgarų pirmynženga apielinkėse Vales taip pat tapo sulaikyta, o toliaus į pietus, kaip jau vakar buvo pranešta, francuzai sulupo bulgarus. Mušis atsibuvo į pietus nuo bulgariško miesto Strumnica, kur francuzai pasitiko 3 bulgarų divizijas (36,000 vyrų; užvirė pasiutusiai smarkus mušis, laike kurio bulgarai tapo visiškai sumušti ir jų diviziją likučiai pasileido atgal į Strumnicą. Francuzai seka paskui juos, mėgindami užeiti iš šono tai bulgarų kariumenei, kuri įsiveržė giliau Serbijon ir perkirto geležinkelį tarp Salonikų ir Nišo. Francuzų nuostoliai laike šito mušio, kaip sakoma, buvo menki.

SERBŲ KARALIAUS ATSIŠAUKIMAS.

Rymas. Iš vokiškų šaltinių pranešama, kad Serbijos senas karalius Petras išleido į savo žmones sekančią prokliamaciją:

"Senatvė ištrenkė man ginklą iš mano rankų. Aš, kurisai buvau išrinktas jusų karalium, jau neturiu daugiaus sveikatos, kad galėčiau vesti savo armijas mušyje ir ginti tėvynę.

"Aš likau tik silpnas senis, kuris nepajiegia padaryt nieko daugiaus, kaip tik palaiminti Serbijos kareivius, ygventojus, moteris ir vaikus. Bet aš prisiekiu, kad jeigu šis naujas įsiveržimas atneš mums vardą užkariautos tautos, tai aš nepergyvensiu šitos nelaimės, bet aš taipgi mirsiu sykiu su savo tėvyne."

IŠ AMERIKOS.

VOKIEČIAI BANKIERIAI PRIEŠ VOKIEČIUS.

New York, N. Y. Kadangi vokiškas laikraštis New Yorko Staats Zeitung smarkiai užsipuolė ant skolinusių talkininkams pinigus vokiškos kilmės bankierių, tai tie pakėlė smarkų protestą prieš jų vadinimą vokiečiais (greičiau jie yra žydai, bet ne vokiečiai); jie sako, kad jie yra amerikonai. Nors jie yra vokiško pačėjimo, bet nieko bendro su vokiečiais turėti nenori, nes šie pasirodė barbarais, kurie su laivu Lusitania nužudė daug amerikonių moterų ir vaikų.

MOTERŲ BALSAVIMO TIESOS ATMESTA.

Jersey City, N. J. Atmesta referendumu pripažinimas moterims balsavimo tiesų. Moterims priešingų balsų paduota 60,000 daugiau. Mat New Jersey valstijoj daug yra vyrų, priešingų moterims.

NELAIMĖ KASYKLOSE.

Butte, Mont. Granite Mountain Mine kasyklose expliodavo 500 svarų parako. Expliozija užmušė 14 darbininkų, o 8 sunkiai sužeidė.

VĖL UŽMEGSTA RYŠIAI SU MEXIKA.

Washington D. C. Lygiai Suvienytų Valstijų, kaip ir ispaniškų Pietinės Amerikos republikų valdžios pripažino tuomtarpiniu Mexikos republikos prezidentu Carranzą ir pripažino jo valdžią. Kadangi Carranzą pripažino ir nedalyvavusios Pan-Amerikoniškoj konferencijoj; republikos Columbia ir Nicaragua, tai, be abejonės, jo valdžią pripažįs ir kitos ispaniškos republikos. Valdžios republikų: Ar-

gentinos, Brazilijos, Chili, Uruguay, Bolivios, Kolumbijos ir Nicaraguos, per savo pasiuntinius Washingtone padavė Carranzos atstovui Elisco Arredondo notą, kurioj pranešė, jog pripažįsta Carranzos valdžią. Suvienytos Valstijos pažadėjo neužilgo paskirti Mexikon savo ambasadorių. Kaip sakoma, Mexikan prezidentas mano pasiųsti dabartinį ambasadorių Chili republikoj, Henry Prather Fletcher. Prieš paskyrimą ambasadoriu į Chili jis advokatavo mieste Chambersburg, Pa., paskui tarnavo ant Filipinų salų. 1902 m. jis buvo antru sekretorium prie Suvienytų Valstijų pasiuntinio ant salos Kubos.

RUSIJOS UŽSAKYMAI.

New York, N. Y. Rusija dabar amunicijos ir ginklų užsakymus nepaveda vienai Amerikos firmai, bet paveda keliôms. Dabar Bradley Construction Co. pavesta padirbti už 50 milionų doliarių milioną karabinų ir kanuolių kulkų. Dirbdina taipgi čia naujus, naujo typo mašininius karabinus, Amerikoj išrastus, kokius vienas kareivis lengvai gali nešti. American Woolen Co. dirba 5 milionus mastų gelumbės žieminiams kareivių drabužiams.

MEXIKO PLĖŠIKAI UŽPUOLĖ TRAUKINĮ.

Brownsville, Texas. Mexiko plėšikai sulaikė spalio 19 d. pasažierinį St. Louis, Brownsville & Mexiko geležinkelio traukinį netoli Olmite, 7 mylios nuo rubežiaus. Užmušė 3 žmones, o 6 sunkiai pašovė.

PASIMIRĖ SENIAUSIAS AMERIKOJ ŽMOGUS.

Grand Rapids, Mich. Pasimirė čia 118 metų indijonas Geo. Shog Na By. Senas indijonas gerai atsiminė visus atsitikimus nuo šimto metų.

MULAI IR ARKLIAI TALKININKAMS.

New York, N. Y. Vėl gabena iš čia talkininkams 25,000 mulų. Apart to supirkta Amerikoj daug arklių. Išviso arklių ir mulų supirkta Amerikoj Francuzijai, Anglijai, Rusijai ir Italijai už $160,000,000.

40 SUŽEISTŲ.

New York, N. Y. Perkėlimo laivas Lackawanna geležinkelio, plaukdamas laike tirštos miglos, smarkiai atsimušė į prieplaukos krantą prie Barron st. Prie to 40 besikeliančių tapo sužeista; šešis sužeistus reikėjo ligoninėn gabenti.

CARRANZA GAUS PASKOLĄ.

New Orleans, La. Kadangi Suvienytų Valstijų valdžia pripažino Mexikoj valdžią Carranzos, tai čionykčiai bankieriai pagarsino, jog jie jo valdžiai paskolįs 10 milionų doliarių auksu.

5 MILIONAI DOLIARIŲ IŠRADIMŲ LABORATORIJAI

Washington, D. C. Apart kitų pinigų sudrutinimui Suvienytų Valstijų laivyno, reikalaujama dar 5 milionų doliarių išradimų laboratorijai, kuri bus po priežiūra garsaus Amerikos išradėjo Edisono. Reikalaujama taipgi milionų sudrutinimui Amerikos pakrančių.

VALSTIJOS GUBERNATORIAUS DUKTĖ IŠTEKĖJO.

Springfield, Ill. Spalio 20 d. atsibuvo čia vestuvės vyriausiosios dukters valstijos gubernatoriaus Edward Dunne, merginos Eileen Mary Dunne. Jaunavedis yra Edward Carboy iš Chicagos.

KALTAS KITĄ APKALTINA.

Washington, D. C. Kadangi visi kaltina turkus už jų parengtas armėnų skerdynes, tai Turkijos ambasadorius pagarsino žinias apie rusų padarytas skriaudas mahometonams Kaukazo parubežiuose ir buk rusams tame padėjo grekai ir armėnai. Gal rusai su mahometonais ir elgėsi peržiauriai, bet, turbut, nežiauriau negu turkai su armėnais, kadangi apie rusų žiaurumus niekas nepranešė, o apie žiaurumus turkų šaukia visas civilizuotas pasaulis, išėmus su turkais susirišusias tautas. Turkai atmetė net prašymą Suvienytų Valstijų ambasadoriaus Morgenthau, kuris prašė Turkijos valdžios išleisti norinčius Amerikon iškeliauti armėnus.

GINKLUS VIEN CARRANZAI GALIMA GABENTI.

Washington, D. C. Prezidentas Wilson išleido padavadijimą, kuriuom uždraudė gabenti Mexikan ginklus ir amunicija kokiai nors revoliucijonierių partijai, bet leidžia gabenti vien Carranzai. Tokiu budu Villa ir Zapata turės Carranzai pasiduoti, nes revoliucijos palaikymui pritruks jiems ginklų ir amunicijos, ko Mexikoj negaus pakaktinai.

AUDRA.

Dennison, Texas. Spalio 18 d. siautė čia audra su debesių prapłyšimais, kurie daug nuostolių pridirbo viduriniame Texase ir Oklahomoj. Daugelyj vietų užtvinęs vanduo nuplovė kornų dirvas, išnaikino ir tukstančius "bale'ų" medvilnės. Vanduo upėj Red River pakilo 13 pėdų augščiau paprasto paviršiaus ir nuplėšė 165 pėdų tilto per upę Missouri plotą. Geležinkelio pylimai tapo nuplauti, daugybė tiltų nunešta, per tai prisiėjo sulaikyti traukinių bėgiojimą. Nuostolius kornų ir medvilnės plantacijoms padarytus skaito milionais doliarių, bet apie prigėrusius žmones žinių nėra.

GAISRAS.

Pittsburg, Pa. Sudegė šieno krautuvės; ugnis apėmė taipgi netoli esančias dėžių dirbtuves, kuriose dirbo daugiausia moterįs. Sudegė 14 žmonių, o daugelio dar truksta. 8 moterįs, iššokusios per langus, taip sunkiai apsikulė, kad jas turėjo ligoninėn gabenti; viena iš jų numirė.

NELAIMĖ ANT GELEŽINKELIO.

Mount Clemens, Mich. Netoli Fraser važiuojant skersai geležinkelio automobiliui, atbėgo traukinis, automobilių sudaužė ir užmušė juom važiavusius moterį ir penketą vaikų, o jos vyras tapo mirtinai sužeistas.

GAL PERILGAI.

New York, N. Y. Atkako čia daryti užsakymus Amerikos dirbtuvėse Rusijos agentas Erick Werth. Jis laikraščių reporteriams apreiškė, jog Rusijos nenugązdina ikišioliški nepasisekimia, nes ji gali karę vesti kad ir tukstantį metų. Gal ir galėtų, nors, žinoma, ne taip ilgai, jeigu pinigų pritruktų, nes be pinigų ir amunicijos, ir ginklų gauti negalima, reikėtų prieš gerai apginkluotus priešus statyti lazdomis apginkluotus kareivius.

EXPLIOZIJA.

Alton, Ill. Dirbtuvėse Western Cartridge Co. atsitiko expliozija, kuri sunkiai sužeidė 8 darbininkus; iš jų 4 sužeisti labai sunkiai, gal mirtinai.

ŽUVO SUŽIEDOTINIS.

Peoria, Ill. Automobilius, kuriame važiavo mergina Lucille Daileys ir jos sužiedotinis, advokatas iš Washington, vedamas merginos, per jos neatsargumą apvirto. Prie to jos sužiedotinis ant vietos užsimušė, o nelaimės kaltininkė, jos tėvai ir advokatas Wilson tapo sunkiai sužeisti.

MEXIKO INDIJONAI UŽPUOLĖ AMERIKOS KAREIVIUS.

Topolobampo, Mex. Atėjo čia žinia, jog tarnaujanti Villai indijonai Yaqui giminės, prisiviliojo mažą pulkelį Suvienytų Valstijų kareivių prie pliantacijos United Sugar Co., netoli Los Maches, ir užmušė 44 kareivius, sudėjo kunus ant tilto ir tiltą uždegė.

IŠ VISUR.

|| Caro ukazas įgaliojo finansų ministerį užtraukti naują paskolą svetimose šalyse. Paskolos didumas išneš du miliardu 750 milionų doliarių. Pranešdamas apie tai, Rusijos finansų ministeris Bark išaiškino, kad Rusijoj įvedama mokesčiai nuo gaunamo ypatiško pelno. Vieton panaikinto monopoliaus ant degtinės valdžia mano įvesti monopolių ant arbatos, cukraus ir degtukų. Rusija žada taipgi užtraukti paskolą namie, ir sakoma, kad tokia paskola lengvai pasiseks, nes, panaikinus monopolį, žmonių depozitai bankose pasiekė negirdėtą sumą dviejų miliardų doliarių.

|| Francuzijos sostinėj Paryžiuj, dirbtuvėse prie Due de Tolbiac atsitiko smarki expliozija, kuri išgriovė dirbtuves ir užmušė 50 žmonių, o suviršum šimtą sužeidė.

|| Berlino valdžia užgynė pardavinėti mėsą arba valgius su mėsa dvi dienas kiekvienoj savaitėj. Mat mėsos truksta.

|| Kaizeris apdovanojo Bulgarijos karalių Ferdinandą geležiniu kryžium pirmos ir antros kliasos. Sakoma, kad kaizeris žadąs ant Kalėdų but jau Konstantinopolyje.

|| Oficiališkai pagarsinta, kad vokiečiai nušovė Belgijoj anglų merginą, gailestingą seserį Miss Edith Cavell už tai, kad ji, budama kariškame ligonbutyje, kur ji prižiurėdavo lygiai vokiškus, kaip ir angliškus sužeistus kareivius, pagelbėjo keliems talkininkų belaisviams pabėgti. Ispanijos ir Amerikos konsuliai mėgino ją išgelbėti nuo mirties, bet nepasekmingai. Šisai sušaudymas sukėlė daug triukšmo ne tiktai Anglijoje, bet ir Amerikoje.

|| Armėnų laikraštis Mshak praneša, kad iš 1,200,000 armėnų, gyvenusių Turkijoj, dabar liko nedaugiaus, kaip 200,000; likusieji tapo turkų išskersti arba paimti turkų vergijon. Laikraštis bijosi, kad pirm negu karė užsibaigs, šita maža tautelė galės buti visai išnaikinta.

|| Anglijos ministerių pirmininkas Asquith netikėtai apsirgo ir nuo veikimo pasitraukė. Daugelis vienok mena, kad liga jo yra nuduota, o ištikro jo nuo veikimo pasitraukimo priežastis yra nepasisekimai Anglijos politikos prie Dardanelių ir Balkanuose.

|| Angliškoj valdyboj Pietinės Afrikos atsibuvo tautos atstovų rinkimai. Išrinko daugumą šalininkų gen. Botha, vokiečių priešų.

|| Sulyg žinių, atėjusių iš Norvegijos sostinės Christiania, rusiškas portas prie Baltųjų jurių, Archangelsk, jau užšalo ir tapo laivų plaukimui uždarytas.

|| Iš Japonijos išvijo 4 atstovus vokiškos firmos Otto Reimers & Co. už agitaciją prieš Japoniją ir talkininkus.

|| Rumanijoj, popieros dirbtuvėse Telega expliodavo garinis katilas. Expliozija užmušė penkis žmones, o daug jų sužeidė.

|| Karpatų kalnuose, vietoj Zakopane pasimirė vienas iš žymiausių lenkiškų raštininkų ir tapytojų—Stanislov. Witkiewicz. Jis ištikro buvo lietuvis, lietuviškai mokėjo, paėjo iš Vilkijos, kur turėjo nedidelį dvarelį. Nuo senai jis sirgo plaučių liga.

—Darling in Des Moines Register.

GELBĖKITE!

Anglija ir Francuzija baigia "turkę" (Turkiją) galabinti. Jinai šaukia: "Gelbėkite!" Pagelbon veržiasi Vokietija, kurią už skvernų laiko Serbija. Rusija skubinasi, kad Vokietijai kelią užkirtus.

IŠ LIETUVOS.

VILNIUS.

Antras Vilniaus Burmistras. Miesto Halberstadt antrasis burmistras p. Hans Weissenborn paskirtas Vilniaus antruoju burmistru. Pirmuoju burmistru paskirtas yra—kaip jau rašėme—Tilžės burmistras p. Pohn.

ŠIAULIAI.

Rugsėjo 19 d. po pietų, radosi dėl dar neištirtos priežasties rinkos atvėje gaisras. Greit pavadintieji ugniagesiai neleido ugniai toliau apsiplėsti.

PANEVĖŽIS.

Rusai, varydami šalin gyventojus, šauniai aptuštino ir Panevėžį. Gydytojų nebėra nei pačiame mieste, nei apygardėje. Čia turėjo vokiečių valdžia gelbėti. Ji paskyrė vokiečių kareivių gydytoją, kuris suteiktų gyventojams gydytojo pagelbą. O toji labai reikalinga, nes dėl netikusiosios rusų tvarkos daug žmonių serga vidurių ligomis. Kitas ir pasimirė. Pas gydytoją atvyksta dabar žmonės tuzinais, ypač lietuviai, o tuo daugiau kaip patyrė, jog už patarimą bei už vaistus nieko nereikia mokėti.

DVINSKAS.

Dvinskas—tat vienas iš punktų, pro kurį praėjo ne šimtai, bet tukstančiai lietuvių pabėgėlių. Liepos mėnesio viduryje atvažiavo į Dvinską Lietuvių Kom. skrajojamasis burys su advokatu P. Valiuku priešakyje. Pabėgėlių lietuvių tada buvo nemažiau kaip 1,500 žm. Pašelpą iki to laiko jie gaudavo menką (iš D. K. Tatjanos Kom. po 10 kap. žmogui, ir tai toli ne visi). Skrajojamasis burys duodavo pašelpas pinigais tiems, kurie negaudavo iš D. K. Tatjanos kom.; dalino cukrų ir arbatą, vaikams pieną, teikė medicinos pagelbą.

Prisiartinus vokiečiams, teko pabėgėlius gabenti toliaus. Nemokėdami rusų kalbos, bijodami svetimo krašto, žmonės baisiai nenoriai važiuodavo. Kad nors šiek-tiek palengvinus jų padėjimą, Skrajojamasis burys su pabėgėlių partijomis siųsdavo palydovais savo įgaliotinius. Pasirodė, kad siųsti su pabėgėliais palydovus butinai reikalinga, nes be palydovų pabėgėliai kelyje ir valgyt negaudavo, ir laikydavo juos stotyse po kelias dienas, ir veždavo juos visai neklausdami, kur patįs pabėgėliai nori važiuoti. Palydovas neduodavo taip-pat pabėgėliams išsisklaidyti po visus miestelius, o visą partiją nugabendavo į vieną paskirtą vietą. Tas palengvindavo pašelpos teikimą. Palydovai turėdavo apsaugoti pabėgėlius ir nuo visai netikėtų priešininkų—mergaičių pirklių. Apie pabėgėlių traukinius sukdavos visoki apgavikai, prikalbinėdami mergaites ir siulydami joms geras vietas.

Iš Dvinsko, taip sakyti, po Skrajojamojo burio priežiura išvažiavo 14 partijų, iš kurių 8 su palydovais.

Dėlei stokos žmonių burys negalėjo visoms partijoms suteikti palydovų.

Centraliniam Liet. Kom. reikėtų paraginti studentus ar šiaip veiklesnius žmones atsidėti šiam darbui. Lydėti pabėgėlius, kaip sakyta, reikalas butinas.

KLIUČIKŲ STOTIS, Saratovo Gub.

Kur tik musų žmonėms netenka šioje gadynėje atsidurti? Kaip vėjas rudens lapus išblaško, taip karės audra užėjus išnešiojo musiškius po visas šalis. Kliučikų maža stotis, bet ir čia yra keliolika šeimynų. Visi męs esame iš Biržų parapijos. Šimpeliškių Burbuliai, Ubiškių Kiškiai ir kiti. Prisiglaudėme pas savo pažįstamą poną P. Jasinskį. Turtingi ukininkai Lietuvoje, dabar likome be duonos ir be savo pastogės. Kreipėmės į Centralinį Komitetą, iš kurio ir gavome pašelpos 160 rub. Tikimės, kad Komitetas ir toliau neatsisakys mus šelpęs.

K. B.

Pabėgėliai Rusijoj.

Rusų laikraščiuose yra baisybė žinių apie minias pabėgėlių, keliaujančių nuo karės fronto giliau į Rusiją. Keletą žinių paimame iš rusų laikraščio "Russkoje Slovo" (iš pradžios rugsėjo mėnesio):

Minskas. Atvyksta ant vežimų pabėgėliai iš Gardino ir Vilniaus ir greitai keliauja toliaus. Suorganizuota komisijos užpirkimui arklių ir turto pabėgėlių. Atidaroma visa eilė naujų maitinimo punktų.

Gomel. Per Gomelį keliauja pabėgėliai iš Bresto ir Bialystoko. Plentu traukia minia iš daugiaus negu 100,000 ypatų.

Riazan. Kaime Suzai nutarta priglobti 130 šeimynų pabėgėlių iš Gardino gub.; 18 šeimynų jau atvyko ir padalinti po kaimiečių triobas už 5 kap. į parą nuo ypatos. Negalintiems dirbti ir vaikams išduodama parama—į dieną po 20 kap. suaugusiems ir po 10 kap. vaikams.

Galintiems dirbti išduodama piniginė pagelba tik per pirmas dvi dienas.

Tambovas. Išskirstyti po kaimus pabėgėliai, kaip pranešama, susitinka su maloniu priėmimu. Paaiškėjo, kad Tambovo paviete liuosai gali patilpti apie 15,000 pabėgėlių.

Zvenigorod (Maskvos gub.) Kaimiečiai iš Nazarevo kaimo surinko pabėgėlių naudai 5 pudus džiovintų grybų ir 75 pudų bulvių.

Nikalojevsk (Samaros gub.). Nesenai kaime Bolšaja Glušica atsibuvo susirinkimas, kaip prižiurėjus pabėgėlius, kuriuos čia valdžia paskyrė. Susirinkimas nutarė išrinkti speciališką deputaciją, kuri turi pasitikti pabėgėlius, jiems prie kaimo besiartinant. Kaime tuom tarpu bus prirengti pietus. Nutarta įsteigti biurą suradimui pabėgėliams darbo ir padaryt visą eilę paskaitų, kad supažindinus pabėgėlius su vietinio gyvenimo ir ygomis. Nutarta taipgi išaiškinti klausimą, ar negalima butų pabėgėliams suteikti po šmotą žemės iš valdiškųjų žemių, kad duoti jiems progą užsiimti ukininkyste. Pabėgėliai galėtų naudotis šita žeme iki karė pasibaigs, kaipo tos žemės arendatoriai.

Pirmai pabėgėlių pagelbai surinkta kaime 400 pudų kviečių.

* *

Šitos kelios žinutės parodo, kad Rusijoje yra žmonių, kurie moka, nori ir gali tinkamai pagelbėti pabėgėliams. Jeigu rusų valdžia butų geresnė, tai ji galėtų suorganizuoti tinkamiau pabėgėlių pašelpą ir bent išdalies tuomi palengvintų jų sunkų padėjimą.

KAIŠEDORYS.

Iš čia labai mažai žmonių išbėgę. Visi nutarę pasilikti ir, kiek galint, laikytis savo vietos. Bėgo tik tokie, kurie neturi savo ukių.

MAMOVŲ RAISTAI.

Jie yra Paluknios parapijoje ir užima didžiausius plotus. Per tuos raistus teka Merkio upė, į kurią juose įteka ir Luknia. Ineiti į raistus labai sunku. Ir seniau žmonės slapstydavos juose karės metu. Dabar ten subėgo daugybės žmonių iš visų apielinkių ir slapstosi raistų salose ir kalvose. Mamovų raistuose slaptosi kun. Maliukevičius, Trakų dekanas, ir apie 20,000 žmonių iš Trakų ir kitų apielinkių.

MAIŠOGALA.

Maišogalos bažnyčios bokštas sugriautas. Sudegė daugiau negu pusė miestelio.

SENIEJI TRAKAI.

Senuosiuose Trakuose armotų šoviniai sugadino bažnyčią. Granata pramušė stogą ir plyšo ant lubų. Lubos toje vietoje įgriuvo. Granata sugadino vieną altorių ir sulamdė vargonus. Senos liepos, išstovėjusios amžius, iškirstos.

VILNIUJE.

Lietuvių vaikų prieglauda. Vilniuje yra lietuvių šv. Mikalojaus vaikų prieglauda. Dabar, suplaukus daugybei pabėgėlių į Vilnių, ta prieglauda turi priimti daug jų vaikų. Kad prieglauda galėtų išsilaikyti, reikia daug lėšų. Prieglaudų vedėjas kun. V. Jezukevičius kreipėsi į D. K. Tatjanos Komiteto narį atstovą M. Yčą, nurodydamas tą reikalą ir prašydamas pabėgėlių vaikų prieglaudoms pašelpos.

D. K. Tatjanos Komitetas, išklausęs atstovo M. Yčo pranešimo, lietuvių šv. Mikalojaus vaikų prieglaudoms paskyrė 6,000 rub. pašelpos.

TRAKAI.

Trakų miestas gerokai nukentėjęs, kaip rašo "Aušra" No 31. Dideli kalėjimo rumai esą išgriauti, daug namų sudegę, ypač daug išdegusi miesto dalis į Semeliškį į tą pusę. Bažnyčia kol-kas tebestovinti, tik vienas jos bokštas esąs sugadintas.

UŽEŽERĖ.

Užežerės (Žatročės) grovo Juozo Tiškevičiaus dvaras daug nukentėjęs. Gražus sodas esąs sunaikintas, medžiai iškirsti. Rumuose esą sunaikinti rakandai, baldai, brangus gobelinai ir kiti brangus daiktai.

SEMELIŠKIS.

Semeliškio daug trobesių sudeginta. Liko sveikas tik miestelio vidurys ir bažnyčia. Cerkvė sunaikinta.

ŽALIAI.

Žalių miestelis beveik visas išdegęs, sugriauta ir graži Žalių nuro bažnyčia.

KAUNAS.

Kaunas per paskutinius mušius labai nukentėjo. Daug namų išgriauta. Daugiausia kliuvo Senajam miestui. Visai sunaikinti kun. pral. Maculevičiaus namai, kuriuose buvo L. Moterų Draugijos namų ruošos mokykla ir valgykla prie jos. Daug nukentėjo kunigų seminarija ir seminarijos bažnyčia. Bažnyčios galas nuverstas ir išversti dvi seminarijos sieni. Taippat daug nukentėjo parapijos šv. Trejybės bažnyčia. Rusų cerkvės (soboro), kuri stovi pačiame miesto viduryje, prie Mikalojaus prospekto galo, nugriautas vienas galas. "Saulės" namai, sako, kaž-kokiu stebuklu išlikę visai sveiki.

PETRAPILIS.

Petrapilio lietuvių draugijos paleido Petrapilio lietuvių tarpe atsišaukimą leisti vaikus į mokyklas. Atsišaukime nurodyti adresai ir vietos, kame bus įsteigtos mokyklos, ir žmonės, į kuriuos reikia kreiptis.

Greitu laiku bus įsteigtos lietuvių vaikams (vaikiukams ir mergaitėms) pradedamosios mokyklos šiuose rajonuose: 1) Viborgo pusė, 2) Novaja Derevnia, 3) Obvodnyj kanal (prie Baltijos vagzalo), 4) Smėliai (Pieski), 5) Petrogrado pusė, 6) Miesto centras (vidurys). Mokestis už mokslą nedidelis. Pabėgėlių ir neturtėlių vaikai bus mokinami veltui.

Pabėgėlių Vaikai-Mokiniai.

Kadangi sykiu su savo tėvais iš įvairių karės apimtų vietų pabėgo daugybė gimnazistų bei kitokių mokinių, tai Rusijos apšvietos ministeris paliepė tokius mokinius priimdinėti į gimnazijas ir kitas mokyklas be dokumentų ir be egzaminų, pasiremiant tik tėvų paliudijimu, kur jų vaikai buvo ir kiek mokslo jie jau yra įgiję.

VITEBSKAS.

Čia yra apie kelias dešimts tukstančių pabėgėlių. Daugumas—neregistruoti, tat tikras skaičius sužinoti sunku. D. K. Tatjanos Komiteto pašelpa naudojasi apie 4,000 žm. Lietuvių pabėgėlių, apsigyvenusių įtaisytuose Tatjanos Komiteto barakuose, apie 400—500. Bet dar daugiau gyvena mieste privatiniuose butuose. Pabėgėlių padėjimas barakuose gana vargingas, nes barakai pastatyti ant greitųjų, vėjo perpučiami ir nuo lietaus nevisai apsaugo. Ypač vargsta vaikai, tuo labjau, kad pusė jų—pusplikiai. Rubų truksta beveik visiems. Persikėlęs iš Dvinsko Lietuvių Komiteto skrajojamasis burys visu pirma užsiėmė aprupinimu pabėgėlių rubais ir medicinos pagelba. Šiomis dienomis bus įsteigta prieglauda vaikams našlaičiams. Latvių draugija steigia prieglaudą seniukams. Tikimasi, kad bendromis pajiegomis—Tatjanos Komitetas, Lietuvių Komitetas, skrajojamojo burio ir latvių šelpimo draugija—pabėgėliai bus aprupinti, jei tik nesukliudys darbo karės laiko aplinkybės. Ketinama pabėgėliai gabenti į tolimuosius miestus, nes Vitebske negalima gauti butų, o gyventi per rudenį ir žiemą barakuose beveik bus negalima. Bet pabėgėliai, laukte laukdami tos dienos, kada galima bus sugrįžti atgal į Lietuvą, labai nenori važiuoti į tolimą kraštą. Dėl tos priežasties kiti net atsisako nuo pašelpos, stengiasi surasti sau atskirus butus, kad tiktai jų niekas negintų toliau. Nelaimei butuliuosų—beveik nėra, ir dalis pabėgėlių pamažu važiuoja ir į tolimuosius miestus, kur tikisi surasią šiokį-tokį uždarbį. Vieni išvažiuoja, kiti grįžta. Prieš porą dienų sutikau stotyje tris bobeles. Klausiu, kaip jos čia pakliuvo, sako, sugrįžusios iš Voroniežo. Girdi, pasijutome vienos tarp rusų, ką mes ten veiksime, na, ir sugrįžome.

— Iš Lietuvos Laikraščių. —

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ LAWRENCE, MASS.

Streikas ir lietuviai. Vartydamas laikraščių puslapius, dažnai, gali užeiti žinių apie streikus. Streikas—kas yra su juom arčiaus susipažinęs, tas žino, kokią reikšmę jisai turi. Aš mirsiu ir paminsiu vieną streiką, kurisai buvo pas mus Lawrence, Mass., 1912 metais. Aš daugiau nenorėčiau matyti žmonių streikuojant, ypač lietuvių. Lawrence'o streikas lietuviams naudos neatnešė. Atpenė, gali pasakyti, kad jisai buvo kenksmingas, nes iki šių dienų neišnyksta iš lietuvių tarpo tarpsavinė neapykanta, kuri buvo tuom streiku sukelta,—neapykanta dėlei pinigų, valgių, komitetų ir taip toliaus. Daugelis lietuvių neteko gerų darbų, daug praleido sutaupinto turto. Visko negalima išskaitliuoti.

Iš buvusiųjų streikų reikalinga padaryti vieną svarbią, nors liudną išvadą: lietuviai nėra gerai susipažinę su streikais, su jųjų vedimo budais. Visame kame klauso vadovų. Gerai, jeigu vadovu pasitaiko vyras, rimtas, sąžiningas, nekarštuolis. Tuomet streikininkai bent nekenčia nuo valdžios, milicijos, nuo mušimų ir arestavimų. Streikuose ypač policija pasirodo be jokio mielaširdingumo link lietuvių ir lenkų. Jinai su panieka ir neapykanta žiuri į šiuos. Kur tiktai pakįla streikas, kame lietuviai ir lenkai dalyvauja, vargu apsieina be to, kad lietuviai ir lenkai nebutų užmušti, sužeisti, suareštuoti ir panašiai. Prileidimas prie tokių atsitikimų, be abejonės, daug kuom yra pačių vadovų kaltė, tačiaus kaltas yra ir musų neapsišvietimas, musų nežinojimas, kaip elgtis panašiuose atsitikimuose. Jeigu musų minia butų daugiau apšviesta, rasi, nebutų tų baisių atsitikimų, kurie dabar yra taip dažnus.

Štai keletas savaičių, kaip streikuojama netoli nuo musų esančiame miestelyje Nashua, N. H. Reikalaujama mokesties padidinimo ant 15 nuošimčių. Streikan išėjo daugiausia lietuvių ir lenkų. Kitų tautybių žmonės šiam streikui, sakoma, mažai simpatizuoją. Streikas yra plačiai aprašinėjimas angliškuose vietos laikraščiuose, kurie talpina taipogi ir sužeistųjų lietuvių vyrų ir moterių paveikslus. Štai vienas jaunas lietuvis, dar tiktai kelios savaitės kaip apsivedęs. Jam šuvis sunkiai sužeidė koją. Lietuviai, atvažiuodami iš to miestelio, pasakoja apie policijos žiaurumus, dėlei kurių daugelis lietuvių sužeidžiama ir kitais budais nuskriaudžiama.

Atvažiuojantieji papasakoja kartais l-bai įdomių dalykų. Štai pasakota apie tai, kas dėjosi spalio 18 d. Streikininkai turėję susirinkimą. Laike susirinkimo jie užmatę ateinantį prekinį (tavorinį) traukinį. Tuojaus apleista susirinkimas, nueita prie geležinkelio ir atsisėsta ant rėlių; taip padariusios ypač moterįs. Traukinis turėjęs sustoti. Už tulo laiko atvykęs miesto majoras su policija ir pradėjęs moteris tąsyti nuo rėlių. Įniršusios moterįs, sakoma, nenorėjo pasiduoti. Paskui policija pradėjusi iš revolverių šaudyti į minią. Kai-kurie išbėgineję. Šaudymo vietoje, sakoma, likę daugelis sužeistų vyrų ir moterų. Sužeistieji nuvežta į ligonbutį. Daugelis suareštuota.

Štai spalio 20 d. laikraštis "Boston Globe" rašo, kad **lietuviai**, pamatę iš dirbtuvės išeinantį greką, šovę į jįjį iš revolverio. Grekas, nuvežtas į ligonbutį, neužilgo pasimirė. Kaltininkai pabėgo, bet, kaip tasai laikraštis praneša, keletas **lietuvių** liko suareštuota. Reiškia, dar nežinia kad yra tikrais kaltininkais, o laikraštis jau praneša, kad **lietuviai** šovę ir kad keli lietuviai suareštuota.

Lietuvių streikininkų vadovu yra vietos lietuvis p. Zapenas. Tai praneša angliškas vietos laikraštis, paduodamas drauge su pranešimu ir p. Zapeno paveikslą.

J. Ž.

IŠ PITTSTON, PA.

Prakalbos. Spalio 5 d. LSS. kuopa parengė prakalbas. Kalbėtoja buvo pakviesta Dr. J. Baltrušaitienė. Pradėdama kalbėti, kalbėtoja pasisakė esanti socialistė, prigulinti prie grupos sufragisčių ir dirbanti dėl moterų lygių teisių. Per virš valandą laiko p. Baltrušaitienė aiškino moterių lygių teisių naudingumą ir meldė vyrų, kad ateinančiuose Pennsylvanijos valstijos urėdninkų rinkimuose lietuviai atiduotų savo balsus už moterų lygias teises.

Kalba buvo nieką neužgaunanti, gan rimta. Berods, kalbėtoja, budama socialistė ir prisilaikydama socialistiškos pakraipos, tulus dalykus perdaug krovė ant "vargšų" ir kapitalistų pečių. Paveizdan, kalbėtoja sako: kapitalistai trukdo kudikiams mokslą įvesdami prie visų mokslainių matų mokyklas, ir tokiu budu sulaiko žmonijai pirmynžangą. Vargu galima sutikti su šia nuomone. Kaip žinoma, viešųjų mokslainių direktorius renka slaptu balsavimu visi piliečiai ir dažniausiai išrenka ne kapitalistus, bet fabrikų darbininkus arba mažus vertelgas. Jei išrinktieji neatlieka savo priedermių, tai yra jų kaltė. Antra, įvedant prie viešų mokyklų mokinimąsi amatų, nebutų taip labai bloga (tačiaus pas mus Pittstone to nėra). Amatai mums, lietuviams, yra labai reikalingi. Pasiklausyti Dr. B. prakalbos lietuvių, kaip paprastai, susirinko mažai: apie 70 vyrų ir 20 moterų.

P—s.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Klaidinga informacija. Tilpusioje "Lietuvos" 43-me numeryje iš musų kolionijos korespondencijoje klaidingai pažymėta, kad "dėlei tulų priežasčių p. J. Genaitis prasišalino iš musų kuopos." Tas netiesa.

P-as J. Genaitis kaip buvo SLA. 87 kuopos narin, taip ir tebėra. Jisai atsisakė tiktai nuo minėtos kuopos raštininko vietos.

SLA. 87-tos Kuopos Koresp.

IŠ GARDNER, MASS.

Apvaikščiojimas. Spalio 17 d. Lietuvos Sunų Draugystė apvaikščiojo savo gyvenimo penkių metų sukaktuves. Sukaktuvėms paminėti buvo surengtos prakalbos, į kurias kalbėtojum pakviesta kun. Delianis iš Worcester, Mass. Kaip galima buvo iš kun. Delianio kalbos matyt, jisai yra karštas lietuvis patriotas, kalba gerai. Kalbėjo jisai dviemi atvėjais. Pirmu kartu jisai kalbėjo apie draugijos svarbą. Antru kartu kalbėjo apie Europos karę ir šelpimą lietuvių, nukentėjusių nuo karės. Nukentėjusiųjų nuo karės naudai buvo rinktos aukos. Rinko patsai kun. Delianis. Naujų narių draugijon prisirašė išviso 29. Žmonių į prakalbas buvo susirinkę kokia 5 ar 6 šimtai.

Reporteris.

IŠ PROVIDENCE, R. I.

Aukų rinkimo komitetas. Rengiama streikai. Vietos komitetas rinkimo aukų nukentėjusiems dėlei karės Lietuvoje šelpti visai silpnai stovi. Vasaros laiku buvo visai užmigęs. Dabar vėl pradeda judėti. Pastaruoju laiku nutarė parengti spalio 30 d. balių naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje. Vietos lietuviams verta butų į tą balių skaitlingai atsilankyti ir parodyti savo užnojautą musų broliams, kenčiantiems dėlei karės Lietuvoje.

Iki šiolei vietos komitetas surinko aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje šelpti tiktai 26 doliarius ir 58 centus. Lietuvių čia yra, priskaitant ir mažuosius, virš 1,000 ypatų. Iš to galima matyti, kad Amerikoje vargu yra kita lietuvių kolionija, kuri butų taip labai atsilikusi savo brolių šelpime, kai musiškė. Rods, kitaip turėtų butų. Negalima butų manyti, kad vietos lietuviai tyčiomis neaukautų savo nelaimingųjų brolių naudai. Reikėtų susiprasti ir pasistengti, kad Providence lietuviai nestovėtų žemiaus už kitas Amerikos lietuvių kolionijas.

Pastaraisiais laikais American Federation of Labor vadovai, kaip girdėt, nori surengti čia eilę streikų dirbtuvėse, kuriose išdirbama karės reikmenįs.

J. Dvareckas.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Bagočių vėl neprileidžia prie advokatystės. Ką pasėsi, tą pjausi—sako patarlė. Šios patarlės teisingumą gali ypač paliudyti žinomasai Fortunatus J. Bagočius, kurisai prieš keletą metų prakišo daug triukšmo pakėlusią bylą, kurią jisai buvo užvedęs prieš "Vien. Lietuvninkų," norėdamas tą laikraštį balon įkišti, tačiaus kurioje jisai pats atsitupė į balą, ir balą nelabai švarią. Laikraščių skaitytojai atsimena tą bylą ir nesmagų padėjimą, kurin p. Bagočius pateko tos jojo paties užvestos bylos pasekmėje.

Nuo to laiko p. Bagočiaus žvaigždė vis žemiau puola. Trumpas laikas atgal, kaip skaitytojai žino iš savo laiku tilpusio "Lietuvoje" pranešimo, p. Bagočius buvo bandęs įsigauti į advokatų tarpą. Tasai jojo bandymas taip pat nelaimingai jam užsibaigė, kaip ir ankstyvesnės jojo pastangos tame pačiame reikale. Dabar jisai vėl bandė gauti pavelijimą buti prileistu prie advokatystės. Kaip pirmesniais kartais, taip ir dabar, p. Bagočius prakišo. Jojo prie advokatystės nenorima prileisti. Bagočiaus priėmimui į advokatų tarpą pasipriešino pats advokatų examinatorių tarybos pirmininkas. Jeigu tikėti laikraščiui "Boston Post," tai laike svarstymo Bagočiaus prašymo priimti jįjį į advokatų tarpą paaiškėjo vienas naujas dalykėlis, kurio iki šiolei dar nežinota, butent, kad jisai, budamas "Justice of the Peace," paliudijęs, kad tulas žmogus paėmęs pas jįjį prisieką, tuom tarpu, kaip tasai žmogus pats asmeniškai visai neatsilankęs tuom reikalu pas jįjį ir patsai prisiekos nepadaręs. Viskas padaryta per to žmogaus "frentą." Tarybos pirmininkas pristatęs iš Valstijos Namo (State House) liudininkus, kurie parodę popieras, patvirtinančias tą užmetimą prieš p. Bagočių. Taip p. Bagočius, nors ir pamokytas vyras ir baigęs teisių mokyklą, bet dėlei įvairių "šposų," jojo atliktų, negali tapti advokatu. Tikras iš jojo "mučelninkas," o kitiems iš to turėtų but pamokinimas.

A. B.

Prakalbos. Spalio 17 d. vietinė socialistų kuopa parengė prakalbas paminėjimui 10 m. nuo įsteigimo LSS. ir "Kovos." Prakalbos atsibuvo socialistų svetainėj. Kalbėjo pp. Raulinaitis ir Akelaitis. Juodu nekalbėjo, bet geriau pasakius, pludosi; Dr. Šliupą ir p. Širvydą išvadino šunimis, kad, girdi, jie socialistus kandžioją...

Kaimo Boba.

IŠ WESTVILLE, ILL.

Reikia lietuvio gydytojaus. Mockaus atsilankymas. Šitas miestelis daugiausiai yra apgyventas lietuvių, kurie dirba prie anglių kasimo. Vasaros laiku darbai nepergeriausiai ėjo. Dabar jau pradėjo gerintis. Vienoje kasykloje kas diena dirba; kitose—po penkias dienas į savaitę. Šitame miestelyje senai butų reikalingas lietuvis daktaras-gydytojas. Jisai gerą gyvenimą galėtų padaryti, nes čionai visi gydytojai nemoka nei lietuviškai, nei lenkiškai, tiktai vien angliškai. Musų žmonėms todėl labai sunku susikalbėti su jais.

Pas mus spalio 16 ir 17 dd. buvo atvažiavęs su "misija" žinomasai Mockus. Kalbėjo du vakaru. Žmonių prisirinkdavo pilna didelė svetainė. Nors vietinės parapijos klebonas buvo uždraudęs į prakalbas lankytis, vienok žmonės nelabai ką paisė klebono uždraudimo.

Senas Siuvėjas.

IŠ ALBANY, N. Y.

Vakaras nukentėjusiųjų naudai. Spalio 17 d. šv. Jurgio parapijos nariai parengė šv. Kazimiero svetainėje vakarą naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje. Vaidinta juokingas veikalėlis "Šalaputris." Atlikta gerai. Iš visų vaidintojų ypatingai paminėtina p-lė Ver. Urpšiutė Kunigundos rolėje. Kiekvienas josios pasisukimas scenoje buvo juokų šaltiniu. Josios vaidinimas patiko net anglams ir lenkams, kurie buvo vakaran atsilankę. Prie vaidinimo buvo pridėta dar ir šiaip dainų ir dekliamacijų programas. P-lė O. Atsevičiutė gražiai padainavo. Savo balsu jinai klausytojus žavėte žavėjo. Labai gerai buvo atliktas monoliogas "Orleano Mergelė." Taipgi gerai dekliamavo p-lės Marė bei Monika Šepaičiutės ir p. Nik. Kaklauskas. Vakarui užsibaigiant, burys merginų padainavo, orkestrai pritariant.

"Lai Gyvuoja Tauta."

Žmonių į šį vakarą atsilankė ir iš kitų vietų: Troy, Schenectady, Amsterdam, Hudson ir Hoosick Falls. Lietuvių padėkos—užtarnavo lenkų parapijos klebonas kun. Molijokaitis, kurisai, sužinojęs, kad vakaras rengiama naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje, svetainę davė uždyką.

Ona Čepaičiutė.

IŠ AMSTERDAM, N. Y.

Vakaras nukentėjusiųjų naudai. Spalio 17 d. bažnytinis choras parengė vakarą, kuriame vaidinta "Šv. Agnietė." Svarbiausias—Simparijono ir Kliaudijos—roles atliko p. J. Mariliauskas ir p-lė V. Žukauskaitė. Dauguma vaidintojų dar tiktai pirmu kartu pasirodė scenoje. Imant tai omenin, vaidinimas reikalinga paskaityti gan gerai pavykusiu. Roles vaidintojai gerai mokėjo. Apart vaidinimo, buvo dainų ir dekliamacijų. Vakaras, abelnai imant, gerai pavyko.

Žmonių atsilankė daug. Svetainė kuone pilnutėlė buvo. Susirinkusieji atydžiai klausėsi ir ramiai užsilaikė. Kiek teko patirti, pinigų surinkta $301.60. Pelnas skiriama naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje.

Nors nesmagu, bet reikalinga pastebėti, kad pastaruoju laiku musų giedoriai yra truputį žemyn nuvažiavę. Pirmiaus, kai p. Ragutskas buvo vedėju, tai dalykai dar šiaip-taip ėjo. Dabar tačiaus yra blogiau.

Lietuvos Kaziukas.

IŠ LEWISTON, ME.

Miega. Pas mus, kiek pamenu, buvo išrinktas komitetas rinkti aukas nukentėjusiems dėlei karės šelpti. Komitetas, tiesa, išrinktas, bet apie jįjį nieko visai negirdėti. Išpradžių perėjo per stubas. Aukavo kas ar neaukavo—tuom perėjimu visas reikalas ir užsibaigė. Dabar komitetas miega kaip užmuštas. Praėjo miela vasarėlė. Draugijos rengė balius, piknikus. Buvo progos ir musų komitetui parengti ką nors, kad surinkus šiek-tiek aukų Lietuvos žmonėms, kurie dabar kenčia didžiausį vargą. Tačiaus nieko nedaryta. Niekas tuom nepasirupino. Lewistono lietuviai turėtų sukrusti. Neleiskime kitoms kolionijoms mus pralenkti. Parodykime, kad ir męs atjaučiame nelaimingosios musų Tėvynės reikalus, josios žmonių skausmus.

Geriausiai tuom visu darbu užsiimti butų jaunimui. Apsivedėliai pas mus rupinasi daugiausia vien tiktai savo pačiomis, vaikais ir savais reikalais. Tat jaunimas turėtų pradėti rupintis tais nelaimingaisiais lietuviais, kuriuos tėvynėje patiko tokia didelė nelaimė. Vyrai, stokime eilėn ir pradėkime veikti!

Jack London.

IŠ ATHOL, MASS.

Streikas. Sugrįžėliai iš Lietuvos. Spalio 18 d. The Union Twist Drill Co. darbininkai išėjo streikan, reikalaudami, vieton 10 val., 8 valandų darbo dienos ir tokios pat mokesties, kaip kad gaudavo už 10 valandų. Dirba tenai išviso apie 800 darbininkų. Sustreikavo gi apie 300. Kas iš to išeis—pamatysime.

Iš Lietuvos atvažiavo p-lė Šimaitė iš Vabalninkų parapijos, Remeikių sodžiaus, Kauno gub. Taipogi sugrįžo atgal Amerikon p. Aug. Sklenis. Jiedu drauge su rusų armija traukė iki Papilio. Paskui per Petrogradą ir Archangelską atvyko Amerikon. Sarysyje su p. Sklenio atvykimu laikraštyje "Worcester Daily Telegram" tilpo didelis straipsnis, kuriame pasikalbėjimo formoje išdėstyta p. Sklenio prityrimai ir pastebėjimai, išnešti iš karės lauko. Tame strapsnyje tačiaus metasi į akis vienas labai nemalonus dalykas. Nors p. Sklenis yra lietuvis ir buvo Lietuvoje, o ne kur kitur, straipsnyje tačiaus nieko apie Lietuvą nekalbama. Ištisai visą straipsnį Lietuva yra vadinama Lenkija. Sklenis tvirtina, kad jisai reporteriui sakęsis esąs lietuviu, bet tasai matyt viską suambrino. Sklenis žada pareikalauti, kad atšauktų klaidas. Vietų vardai baisiai sudarkyti. Pavyzdžiui, vieton Kauno, kalbama apie "Konna," vieton Nemuno—apie "Nammon" ir t.t.

L. A. G.

IŠ MICHIGAN LIETUVIŲ UKININKŲ KOLIONIJOS.

Apie Scottville, Mich., randasi didžiausia Amerikos lietuvių farmerių (ukininkų) kolionija, kurią p. A. Kiedis įsteigė 1905 metais. Kaip šioji lietuvių farmerių kolionija auga, galima suprasti iš to, kad nuo įsteigimo iki šiolei lietuviai turi nusipirkę 357 farmas. Vienais praėjusiais metais, nuo spalio 10 d. 1914 m. iki spalio 10 d. 1915 m., 37 lietuviai pirko šioje apielinkėje sau farmas. Iš jųjų didžiausią farmą nusipirko Juozapas Veklerskas iš Milwaukee, Wis.—640 akerių. Šioji farma jam kaštavo $6,400. Petras Marcinkis iš Pittsburg, Pa., nusipirko 360 akerių farmą, už kurią užsimokėjo $5,000. Pora pirko farmas po 200 akerių didumo. Iš jųjų Joc. Gudas iš Kensington, Ill., už savo farmą užmokėjo $13,600.00, o Ignacas Trunkaitis iš Minneapolis, Minn., užmokėjo $8,000. Pora lietuvių pirko farmas po 160 akerių. Vienas iš jųjų užmokėjo $7,000, kitas—$5,680. Paskui yra du pirkusiu farmas po 120 akerių. Vienas jųjų užmokėjo puspenkto tukstančio, o antrasai—tris tukstančius. Visa eilė lietuvių pirko farmas, kurių didumas yra tarp 100 ir 50 akerių. Toliaus, 12 lietuvių pirko farmas didumo po 40 akerių. Mokėjo jie už savo farmas labai įvairiai. Brangiausia iš šių 40-marginių farmų buvo $4,000. Už pigiausias to didumo farmas užmokėta po $460. Tokių farmų lietuviai nupirko minėtuoju laikotarpiu išviso 3. Mažiausios tuo pačiu laiku lietuvių nupirktos farmos turi 20 akerių; už jas užmokėta $1,200 ir $1,000. Po šių metų spalio 10 d. dar penki lietuviai pirko čia ukes, išviso 360 akerių už $10,900. Priskaitant šiuos penkis, lietuviai čia vienais metais nupirko išviso 3517 akerių už 105,910.

Iš šių visų skaitlinių galima matyti, kad lietuviai kraustosi ant ukių gan smarkiai. Tikimasi, kad sekančiais metais lietuvių ukininkų skaitlius šioje kolionijoje žymiai padidės. Šisai kraštas lietuviams tinka apsigyventi.

Žemė, ant kurios stovi lietuvių kolionija, aplamai paėmus, yra gera, lygi ir be akmenų (kolionija užima visą Mason pavietą, ir vakarinį kraštą Lake ir Manistee pavietų). Didelę svarbą priduoda geri žvyruoti keliai-pliantai. Taip pat yra upelių ir ežerų. Lietuvių kolionija yra surišta su visa eile smarkiai augančių miestų ir miestelių ir su portavais miestais.

Apart ukininkystės, vietos lietuviai užsiima amatais ir bizniu. Kolionijoje yra trįs lietuviai kalviai. Butų darbo ir vietos taipogi didesniam kalvių skaitliui. Vienas lietuvis turi krautuvę, vienas sviesto fabriką. Vienas lietuvis, atvažiavęs iš Vokietijos, nori užsidėti surių fabriką. Pačioje Scottvillėje yra lietuviškas Real Estate ofisas. Vienas lietuvis turi kuliamąją mašiną ir taipogi inžinu varomą maluną. Keletas lietuvių turi automobilius. Kai-kurie lietuviai-ukininkai turi po 30—40 raguočių galvijų.

Vietos lietuviai ukininkai turi dvi savas draugijas. Viena gyvuoja jau antri metai, o kita dar nesenai susitvėrė. Pirmoje yra ukininkai, gyvenantieji Big Bass ežero apielinkėse. Antrąją sudaro ukininkai iš Scottville apielinkės. Naujoji draugija turi vienu savo tikslų išleisti lietuvių kalboje laikraštį, kurisai butų pašvęstas išimtinai ukės reikalams. Tokio laikraščio stoką Amerikos lietuviai ukininkai labai atjaučia. Laikraštis žadama leisti su paveikslais, kas dvi savaitės. Žadama taipogi versti iš anglų kalbos keletą labai svarbių knygų apie ukininkavimą Amerikoje.

Čionykščiai lietuviai ukininkai turi dideles svajones ir norus. Tikimasi ilgainiu apgyvendinti visą čionykštį kraštą lietuviais. Lietuviams apsigyvenant, anglai ir kiti svetimtaučiai vis traukiasi į šalį. Tokiu budu, jeigu viskas eis pasekmingai, galima tikėtis, kad ilgainiu čia bus vien tiktai lietuvių kraštas. Jeigu čia lietuviai skaitlingai apsigyventų ir pajiegtų savo skaitlium paimti viršų ant visų kitų, tai čia butų tikra Lietuva. Lietuviai galėtų įsteigti savus bankus, biznius, verauzes, mokslaines, bažnyčias ir t.t. ir t.t.

Tas viskas, suprantama, galima butų įvykdinti tiktai tuomet, jei lietuviai čia užtektinai skaitlingai apsigyventų. Priimant omenin, kad čia jau yra suvirš pusketvirto šimto lietuvių ukininkų, reikia pripažinti, kad pradžia padaryta jau gera. Turint tokią pradžią, netaip jau baisios išrodo nei vietos lietuvių ukininkų svajonės ilgainiu šį kraštą ištisai lietuviais apgyvendinti ir padaryti čia naują Lietuvą.

Senas Farmeris.

IŠ ARGENTINOS, PIETINĖJE AMERIKOJE.

"Darbininkų Jubiliejaus Draugija." Dar 1912 metais Argentinos valdžia buvo sugalvojus tam tikrą "jubiliejaus" draugiją darbininkams. Sumanymas buvo sekantis: Kiekvienas darbininkas, dirbantis geležinkelių dirbtuvėse, turi įstoti į tą draugiją. Įstojantiems reikalinga iškarto sumokėti pusė vieno mėnesio savo algos. Toliaus reikalinga per 25 metus darbininkui iš savo algos kas mėnuo mokėti po 3%, tai yra, sulyg amerikoniško, po 3 centus nuo kiekvieno gaunamos algos doliario. Išdirbęs vienoje vietoje 25 netus, darbininkas, kaipo "jubiliejatas," pasiliuosuoja nuo tolimesnio darbo ir gauna tą pačią algą iki savo mirties. Tačiaus, jeigu dėlei kokios nors priežasties darbininkas išeitų iš darbo arba butų kompanijos išvarytas, tai visi jojo užmokėtieji pinigai pasilieka draugijoje, reiškia darbininkui prapuola. Įstojus kiton dirbtuvėn, reikalinga pradėti vėl mokėti nuo pat pradžios.

Argentinoje beveik visi amatninkai ir didesnė dalis paprastųjų darbininkų yra svetimtaučiai ateiviai. Sumanymo tikslu buvo su laikyti šiuos darbininkus Argentoje, nes, sumokėjęs gerą pluoštą pinigų, nei vienas nenorėtų netekti tos naudos, kurią jisai turėtų už 25 metų. Tačiaus ir toji nauda yra labai abejotina, ypač atsižvelgiant į tai, kad padirbusį darbininką kompanija gali pavaryti, ir tuomet jisai nieko nepeša. Darbininkai suprato, kad šisai sumanymas nėra jųjų naudai, ir jam pasipriešino. Sumanymas neįvyko.

Dabar Argentinos valdžia vėl pradeda kelti eikštėn tą patį savo sumanymą. Valdžia dabartinįjį laiką skaito labai parankiu tojo sumanymo atnaujinimui, nes dėlei karės darbininkai negali svetur išvažiuoti, na, o jeigu dabar jie prisirašytų, tai po karei, kuomet butų kiekvieno įmokėta pinigų pluoštelis, ir patįs darbininkai nenorėtų važiuoti. Tuom valdžios tikslas butų atsiektas.

Darbininkai, ypač ateiviai, rengiasi tojo sumanymo vykinimui kuogrieščiausiai priešintis; jeigu reikėtų, žada kelti kad ir revoliuciją. Tačiaus dabar laikai čia labai blogi. Tukstančiai darbininkų yra be darbo. Tat kova darbininkams labai sunki, ir vargu jie galės ilgai ištęsėti.

Bravas.

Žinios=Žinelės.

Visi "Lietuvos" skaitytojai yra užkviečiami rašinėti žinučių į šį skyrių tokioje formoje, kaip kad yra žemiaus telpančios žinutės. Už visas prisiųstasias žinutes Redakcija skaitytojams yra labai dėkinga. Nesidrovėkite, kad ir stilpnai rašote. Kiekvienas prisiųstas raštelis Redakcijoje ras rupestingą atydą ir jei tik galima, bus įdėtas laikraštin. Nevėluokite su žinutėmis. Siųskite jas kuogreičiausiai. Su žinutėmis visuomet reikia priduoti siuntėjo vardas, pavardė ir antrašas.

So. Boston, Mass.

= Spalio 19 d., Lietuvos Dukterų Draugija po globa Šv. Marijos savo bertaininiame susirinkimė nutarė lapkričio 24 d. surengti balių dėl karės nukentėjusių lietuvių Lietuvoje.

Waterbury, Conn.

= Edeno teatre tapo suvaidintas p. M. Petrausko "Užburtas Kunigaikštis." Žmonių susirinko tiek, kad salėje net sėdynių pritruko. Vaidinimas iš visų pusių nusisekė kuogeriausiai.

= Spalio 18 d. Apreiškimo P. Šv. parap. salėj SLR-KA. Apskritys turėjo savo susivažiavimą, kuriame dalyvavo 8 delegatai nuo 5 kuopų. Susivažiavime pirmininkavo p. P. Montvila. Iš kp. viršininkų raportų paaiškėjo, kad susitvėrė viena nauja kuopa ir Brooklyne prie Susivienijimo prisirašė šiaip 20 ypatų.

= Spalio 23 d. Liet. Am. Piliet. kliubo svet. įvyko didelis politiškas susirinkimas. Kalbėjo, be įžymesnių lietuvių veikėjų, dar keletas ir amerikiečių veikėjų. Susirinkimo tikslas—išaiškinti žmonėms, už ką reikia balsuoti busimuose rinkimuose.

Athol, Mass.

= Spalio 19 d. L. Vyčių 10 kp. surengė pramogėlę. Buvo išpildytas ir trumpas programas, kuris susidėjo iš žaidimų, prakalbos ir dekliamacijų.

Philadelphia, Pa.

= Tarp 2nd ir South gatvių staiga pasimirė p. Jurgis Straigis. Vėlionis gyveno po No. 1309 So. 4th gatvės. Paliko pačią ir 14 metų sunų.

Westville, Ill.

= Darbas pagerėjo—dirbama po 4 ir 5 dienas savaitėje. Sakoma, darbas anglių kasyklose nesunku gauti.

So. Bethlehem, Pa.

= Čia stato keletą naujų fabrikų. Kitose dirbtuvėse darbai eina gerai. Lietuvių randasi neperdaugiausiai. Pranas Nematas ir F. Hovarth tapo iskepti dideliuose gazo katiluose. Juodu įlindo katilan jį išvalyti, o kiti darbininkai, kurie nieko nežinojo apie juodu, pakurė ugnį po katilu. Kuomet juodviejų kunai pradėjo spirgėti įkaitusiame katile tik tuomet kiti darbininkai pradėjo po laikui juodu gelbėti.

Gardner, Mass.

= TMD. 30 kp. surengė šeimyniską vakarėlį, kuris apsiėjo be svaiginančiųjų gėrimų.

Baltimore, Md.

= P-no B. Venčiaus ir jo žmonos pasidarbavimu tapo atidaryta vakarinė mokykla. Mokytojauja pats B. Venčius.

= Spalio 9 d. čia apiplėšė einantį namon lietuvį J. Klinkną. Atėmė $40 vertą laikrodėlį. Pinigų turėjo $30, bet jų neatėmė. Vėliaus laikrodėlis rasta "pansapėje" padėtas už $6.

St. Charles, Ill.

= LSS. 177 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo "Naujienų" redaktorius. Prakalbų tikslas—paminėti 10 m. sukaktuves nuo revoliucijos Lietuvoje.

Maspeth, N. Y.

= Susitvėrė SLA. kuopa, kuriai paskirta No. 250.

Long Island City, N. Y.

= Vietos lietuviai surengė prakalbas. Kalbėjo J. Neviackas iš Brooklyno, N. Y., ir J. Jukelis iš New York'o. Pirmasis kalbėtojų aiškino dabartinį sunkų Lietuvos padėjimą, antrasis kalbėjo apie netikusią dabartinę Amerikoje tvarką.

Cedar Rapids, Iowa.

= LSS. 239 kp. surengė vakarą. Buvo sulošta "Penktas Prisakymas," dialiogas ir dekliamacijos.

Hazleton, Pa.

= Čia eidamas į mokyklą dingo Mykolas Kapusiskis. Visur stropiai jieško pragaišiusiojo, bet kol-kas niekur nerado.

Donora, Pa.

= Spalio 24 d. Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje įvyko 5-tas 3-čio SLA. kuopų suvažiavimas. Suvažiavime svarstė agitacijos, apskričio tvarkymosi, busimojo Susivienijimo seimo ir kitus reikalus.

Madison, Ill.

= Čia gyvena 11 lietuvių šeimynų; randasi dvi lietuviškos smuklės ir du lietuviai yra vedę lenkes. Lietuviams truksta apšvietos.

Bridgeport, Conn.

= Remington Arms & Ammunition Co. dirba trimis šiftais, po 8 valandas. Mokestis gera. Lietuviai toolmaker'iai ir mašinistai lengvai darbą gali gauti.

Ralph, Mich.

= Liko nubaustas ant $50 Juozas Paulauskas, apie 18 metu, už tai, kad 4 svaru akmeniu metė į savo draugus, nors nepataikė.

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, palieka plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Dėlei p. M. Yčo atsišaukimo. Šiame "Lietuvos" numeryje telpa p. M. Yčo atsišaukimas į Amerikos lietuvius, kurį perspausdiname iš naujai einančiojo Petrograed "Lietuvių Balso," p. Yčo leidžiamo. Atsišaukime ir taipogi visose iki šiolei Amerikos lietuvius pasiekusiose žiniose užtektinai aiškiai nupieštas Lietuvos padėjimas, kad jįjį bandžius dar aiškiaus nupiešti. Visa, ką męs galime pasakyti, tai kad Lietuvai reikalinga dabar kruvina pagelba. Męs, Amerikos lietuviai, privalome nešti tąją pagelbą, nes iš anapus besigrumiančių priešų pagelba Lietuvai negali buti suteikta, o iš vokiečių sunku tikėtis Didžiajai Lietuvai rimtesnės pagelbos, jei bent kokios.

Ponas Yčas savo atsišaukime paduoda ir sumanymą, kaip tąją pagelbą Amerikos lietuviai galėtų teikti. Tačiaus jojo sumanytasai plianas—pasiųsti skrajojamus burius iš Amerikos Lietuvon—vargu galės įvykti. Spaudoje jau buvo nurodyta, kad Amerikos lenkai, budami už lietuvius skaitlingesni ir turtingesni, negali panašaus dalyko padaryti, tai lietuviams tasai darbas butų dar sunkesnis.

Ažuot skrajojamųjų burių, pasiulyta pasiųsti Lietuvon komisiją iš trijų narių, atstovaujančių kiekvieną Amerikos lietuvių fondą nukentėjusiems dėlei karės lietuviams šelpti. Tosios komisijos tikslu butų "persitikrinti," koksai lietuvių padėjimas "po vokiečiu."

Siųsti žmones ir išmokėti gan daug pinigų vien tam, kad "persitikrinti," koksai stovis Lietuvoje, butų veltus laiko gaišinimas ir pinigų eikvojimas. Męs visi ir be "persitikrinimo" žinome, kad tenai Lietuvoje pašelpa reikalinga. Tat klausimas susiveda prie to, kaip teikti tąją pašelpą.

Kai-kurie Amerikos lietuviai neužsitiki Prusų lietuvių sutvertuoju komitetu. Kame yra pamatas tam neužsitikėjimui — mums nežinia, tačiaus faktas pasilieka faktu. Vienok, musų manymu, yra išėjimas iš šio padėjimo, galintis užganėdinti neužsitikinčius ir užsitikinčius Prusų lietuvių komitetu.

Kaip tau žinome iš tilpusiųjų laikraščiuose pranešimų, burelis įžymesnių lietuvių veikėjų pasiliko Vilniuje. Kodėl nepavesti šiam pasilikusiam bureliui varyti šelpimo darbą sutartinai su Prusų lietuvių sutvertuoju komitetu? Jeigu tai pavyktų, tai šelpimo darbas, musų manymu, butų tinkamose vėžėse. Taigi reikėtų susinešti kuoveikiaus su Prusų lietuvių komitetu ir taipogi su tais lietuviais veikėjais, kurie pasiliko Vilniuje.

Tą galėtų atlikti esantieji Amerikos lietuvių fondai nukentėjusiems šelpti. Męs norėtume paraginti musų fondų prezidentus dar kartą pabandyti sueiti kruvon, nežiurint to, kad kartą toksai bandyas nepavyko. Momentas yra perdaug svarbus, kad neišbandžius visų prieinamųjų priemonių geresniam nelaimingųjų Lietuvos žmonių sušelpimui.

"Katalikas apie kun. Kemėšį ir klerikalus. Nesenai So. Boston'e, Mass., pradėjęs eiti "Darbininkas," sutvertas kun. Kemėšio pastangomis, pradėjo nuo atakų ant Lietuvių Spaudos Draugijos Amerikoje ir užsipuldinėjimų ant "Kataliko," kad šisai pamestų tą draugiją ir pristotų prie nesenai klerikalų sutvertosios spaudos draugijos. Negalėdamas kitaip įkąsti Liet. Sp. Dr-jos Amerikoje, "Darbininkas" stengiasi jąją apšaukti laisvamaniška. Tikslas aiškus: kad katalikų visuomenės akyse apšaukus tąją draugiją laisvamaniška, pakirsti katalikų visuomenės užsitikėjimą jaja.

"Katalikas"—teisingiaus, jojo vedėjas p. St. P. Tananevičia, kurisai podraug yra ir Liet. Sp. Dr-jos A. prezidentu,—atsakydamas "Kat." 250 (344) numeryj, pasako, kad toji draugija jokiu budu nėra laisvamaniška ir laisvamanybė visiškai neužsiima. Sulyg p. S. P. Tananevičiaus žodžių, prie šios draugijos gali priklausyti lygiai katalikiški, kaip ir kitoki laikraščiai. "Darbininko" užsipuolimą p. S. P. Tananevičia vadina "demagogišku ir melagingu."

Šiame pačiame atsakyme, apgindamas Liet. Sp. Dr-ją Amerikoje ir "Kataliką" nuo "Darbininko" užpuldinėjimų, p. S. P. Tananevičia apibudina kun. Kemėšį kaipo visuomenės veikėją ir pasako keletą žodžių apie klerikalų sriovę, kurios įkvepėju ir vedėju tarp Amerikos lietuvių kun. Kemėšis yra. Apie kun. Kemėšio veikimą p. Tananevičia sekančiai kalba:

> Kun. Kemėšis, kurisai kelia visus dabartinius ergelius, dar nesenai Amerikoje gyvena. Jeigu jis butų ilgiau šioje šalyje pagyvenęs, gal jis galėtų plačiau matyti, negu kad dabar. Jis gal galėtų plačiau permatyti ir suprasti Amerikos lietuvių aplamai ir lietuvių darbininkų gyvenimą atskirai. Dabar gi jis nori priskiepyti čia tai, ką jis matė Vilniuje. Bet jis užmiršta, kad kas yra gera Vilniuje, čia gali buti visai bloga. Įvairiose šalyse yra įvairios aplinkybės, ir su tomis aplinkybėmis reikalinga skaityties. Ta politika, kurią jis ir jo šalininkai varo, gali privesti prie labai apgailėtinų ir mums patiems, Amerikos lietuviams katalikams, kenksmingų pasekmių.

Kiek toliaus p. Tananevičia praveda sekantį skirtumą tarp "kemėšinės (suprask: klerikališkos. *"Liet."*) pakraipos ir "katalikiškos pakraipos:"

> Kiek pastaroji (katalikiška pakraipa. **"Liet."**) yra lietuviams naudinga ir sektina, tiek kemėšinė pakraipa yra mums, katalikams, pavojinga ir vengtina, nes ji stovi toli nuo tikros krikščionybės, nuo artimo meilės, nuo visa to, kas mums buvo Viešpaties Kristaus palikta ir kas sudaro katalikų stiprybę ir garbę. Kemėšinė pakraipa—yra pakraipa silpnumo, siauraregystės, artimo neapykantos. Tai nėra katalikiška, krikščioniška pakraipa. Kemėšinėje politikoje guli musų, katalikų, pragaištis.

Truputį žemiaus p. S. P. Tananevičius sekančiai persergsti lietuvius kunigus prieš kun. Kemėšio varomąją politiką:

> .....aš norėčiau pasakyti perspėjimo žodį lietuviams kunigams. Jeigu męs, katalikai, leisime varyti tokią politiką, kaip kad dabar kun. Kemėšis ir jo pasekėjai varo, tai katalikiškoji visuomenė greitu laiku pradės kitaip žiurėti į tuos užsipuldinėjimus, boikotus, šmeižimus, asmeniškus kandžiojimus, kurių dabar prisileidžia kemėšinės politikos vadovai. Kun. Kemėšis nėra tikras Amerikos lietuvis. Jisai čia, Amerikoje, nesenai, musų gyvenimo nepažįsta. Męs neturime jokio užtikrinimo, kad jis čia apsigyvens. Priviręs košės gali dumti sau Lietuvon. Už jojo darbus reikalinga butų tuomet atsakyti tiems, kurie visai prie jų neprisidėjo ir kurie juose nėra kalti.

Daug to, ką p. Tananevičius pasakė savo straipsnyje, buvo jau anksčiaus kitų lakraščių pasakyta. Tačiaus p. Tananevičiaus straipsnio svarba guli tame, kad toki tvirtinimai šį kartą išeina jau ne iš "laisvamaniškų" šaltinių, kuom musų klerikalai paprastai mėgsta gintis, neturėdami lemto atrėmimo klerikalams ir jųjų politikai daromiems užmetimams. Šisai straipsnis ir "nevierniausiems tamošiams" turėtų atverti akis kaslink kun. Kemėšio ir klerikalų politikos tikros reikšmės.

"Dilgėlių" informacijai. "Dilgėlės" savo užmetimo "Lietuvai" dėlei persimainymo nuomonėse negali paremti. Vien pakartoja, kad "Lietuva" nori, kad "Dilgėlės" nurodytų musų laikraščio numerius, kuriais galima butų patvirtinti padarytąjį "Lietuvai" užmetimą, tačiaus tuom ir užbaigia. Tų numerių nenurodo. Reiškia, neteisingai prieš "Lietuvą" kalbėta.

Męs "Dilgėlėms" buvome priminę anąjį nemalonų joms atsitikimą, kuomet jųjų rašytojas citavo straipsnius iš tokio "Lietuvos" numerio, kurisai dar nei iš spaudos nebuvo išėjęs. "Dilgėlės" pasisako nieko panašaus nežinančios ir manančios, kad "tai gerbiamo redaktoriaus pasakėlė iš piršto išlaužta." Čia mums ir laikraštinę etiką, ar greičiaus josios stoką, primeta.

"Dilgėlės" klysta. Tai ne iš piršto išlaužta pasakėlė. Štai faktai. Praeitų 1914 m. "Dilgėlių" 18-tame numeryje, pažymėtame rugpjučio 28 d., tilpo straipsnelis "Kalbos Valymas," po kuriuom pasirašyta "Š—ė." Jame daryta neva citatos iš "Lietuvos" 36-to numerio, kurisai išėjo rugsėjo 4 d. 1914 m., tai yra apie savaite vėliaus už minėtąjį "Dilgėlių" numerį. "Lietuvos" pareikalavimas tilpo sekančią savaitę "Lietuvos" 37-tame numeryje, kurisai pažymėtas rugsėjo 11 d. 1914 m., "Apžvalgos" straipsnyje: "Dilgėlių" kalbininkui ("Liet." No. 37, 1914 m., puslapis 4, antra skiltis). Mums niekuomet neteko matyti, kad "Dilgėlėse" butų tilpęs koksai nors atsakymas į tąjį musų pareikalavimą.

Tegul "Dilgėlių" redakcija atsiverčia visus augščiaus paminėtuosius abiejų laikraščių numerius ir persitikrina, ar "Liet." "nebutą daiktą" (teisingiau butų vartoti: "nebutą dalyką") užmeta "Dilgėlėms." Taigi "Liet." niekuom neprasižengė prieš laikraštinę etiką, ir tat veltus "Dilgėlių" pamokslas. Kaltas yra "Dilgėlių" redaktorius tame, kad jisai arba neseka kitų laikraščių, arba labai trumpą atmintį turi.

"Darb. Balsas" neina. "Darbininkų Balsas" savo 42-rame numeryje praneša, kad tai paskutinis numeris ir kad tasai laikraštis neišeisiąs, bent tuom tarpu, kol nebusią surinkta užtektinai lėšų.

Neteisybę kalba. "Keleivio" Fritzas, rašantis "margas mintis," kalbėdamas apie plagiatorius, tai yra raštvagius, pasako dvi neteisybes. Jisai nori, kad p. Balutis nurodytų, iš kur jisai ima "vertimus" "Pašnekėlių Kampeliui." Pirma neteisybė yra manyme, kad p. Balutis rašo "Pašnekėlių Kampelį." Suvirš du metai laiko, kai p. Balutis nieko bendro neturi su tuom "Lietuvos" skyrium. Antra neteisybė yra "vertimuose." "Pašnekėlių Kampelyje" niekuomet netelpa vertimų.

Šauksmas iš Lietuvos.

Nuo Redakcijos. Žemiau sekantis atsišaukimas į Amerikos lietuvius yra paimtas iš "Lietuvių Balso" 2-ro numerio.

Amerikiečiai, Dabar Jusų Eilė Atėjo!

Karei prasidėjus ir musų Tėvynę-Lietuvą nelaimei ištikus, Centralinis Draugijos Komitetas kvietė jus, musų broliai, iš užvandenyno ištiesti savo duosnią ranką nukentėjusiems dėl karės sušelpti. Kvietėme prie šio darbo prisidėti, žinodami, kad Amerikos lietuviai visuose svarbiuosiuose reikaluose prisidėdavo savo aukomis.

Mums buvo aišku, kad jei "Saulės" kursams buvo sudėję 30,000 rub., jei apie 50 tukstančių sumetė Tautos Namams pastatyti, tai šiuo metu, kada musų Tėvynė kenčia neapsakomai sunkius vargus, kada ji reikalauja iš savo sunų nepaprastų aukų, didelio pasišventimo, nepaprastos energijos ir didžiausios vienybės,—amerikiečiai ateis savo Tėvynei su pašelpa. Męs neklydome taip manydami.

Greitu laiku atėjo žinių, kad Amerika organizuojasi, telkiasi į burius-burelius, renka aukas Lietuvos reikalams. Tulam laikui praėjus gauta ir aukų. Ne viena dešimtis tukstančių įplaukė Centralinio Komiteto kason, tuo budu neviena ašara vargšų ir našlaičių buvo nušluostyta, ne viena tukstantinė žmonių buvo papenėta amerikiečių aukomis.

Be abejonės dera jiems už tai didelė padėka. Bet męs, lyg ir nujausdami, kad musų Tėvynei-Lietuvai lemta yra susilaukti dar didesnių vargų, kurie pareikalaus iš savo sunų dar daugiau aukų, laukėme to momento, kuomet reikalinga bus įtempti visos amerikiečių pajiegos. Laukdami to momento, nesėdėjome susidėję rankų, bet klebenome, šaukėme rusų visuomenę prisidėti pinigais prie musų nelaimių sumažinimo. Męs turėjome moralinę teisę iš jų organizacijų laukti pašelpos, nes kenčiame už visą valstybę. Reikėjo pažymėti, kad užuojautos pas juos radome, radome ir pinigų.

Musų Komitetas jau privedė savo [illegible] iki 200,000 rublių mėnesiui, išplėtė savo veikimą visoje Lietuvoje, pasiekė išsisklaidžiusius po plačiąją Rusiją lietuvius, rūpinadamasis, kiek galint, juos ir sušelpti. Musų veikimas buvo vaisingas pačioje Lietuvoje, kol didžioji Lietuvos dalis nebuvo vokiečių užimta. Dabar virto kitaip. Musų globiamieji pabėgėliai pasitraukė toliau Rusijon, musų skyriai ir musų įstaigos, kurios buvo vietose, vokiečių užimtos. Lietuvių virš 500,000 po Rusiją pasklido. Susitikome su didžiausiu reikalu, su nauju darbu. Visą savo veikimą gavome nukelti Rusijon. Bet dauguma lietuvių pasiliko vokiečių užimtose vietose.

Teko mums aplankyti mušių vietas ir gerai įsivaizdiname sau, kiek ten vargo ir skurdo musų broliai kenčia, kaip reikalinga jiems neatidėtina pagelba, bet, deja, męs jau dabar jiems nebegalėsime padėti. Męs esame nuo jų atkirsti ir su jais jokių santikių nebegalime turėti. O padėti norėtume ir padėti butinai reikalinga.

Taigi dabar kaip tik atėjo Jusų, Amerikos lietuviai, eilė, kada jus už mus galingesni. Paimkite jųs dabar tos Letuvos šelpimo darbą į savo rankas ir savo Tėvynei, kurios męs pasiekti nebegalime, eikite negaišindami su pašelpa.

Išjudinkite visus lietuvius, sutelkite į burius visas Amerikos kolionijas, klebenkite į visų širdis, kvieskite į darbą.

Čia nėra vietos ginčams, per keno raukas ar kokią organizaciją jusų aukos eis. Kiekvienas iš musų, atmindamas valandos svarbumą, turi aiškiai įsivaizdinti sau vyriausį tikslą—nelaimingos Tėvynės gelbėjimą, alkanų brolių papenėjimą, našlių ir našlaičių sušelpimą. Buvo laikas, kada Tėvynė iš jusų, amerikiečiai, laukė vien aukų, dabar jau to nebeužtenka. Reikalinga organizuoto darbo, reikalinga žmonių.

Kiekviena jusų organizacija, kiekvienas jusų fondas gali čia šventą darbą varyti. Jei kam nors pasirodytų, kad čia svarbu pasidaryti į burius sulyg pažiurų arba nuomonių vienodumo, teskirstosi, teveikia, derindami savo veikimą vardan bendro prakilnaus tikslo.

Nors męs tvirtinome, kad praktikoje to reikia vengti ir geriausia visus į vieną burį telkti. Kaip gi dabar tą darbą praktikoje atlikti? Mums rodosi butų naudingiausia, jei amerikiečiai sudarytų skrajojamąjį burį iš jaunuomenės 20—30 žmonių. Į tą skaičių ineitų ir keli gydytojai. Tą skrajojamąjį burį paleisti į Lietuvą, kur jie galėtų, pasiskirstę į burelius, su vietos žmonėmis, Lietuvoje pasilikusiais, susitarę, organizuoti visą šelpimo ir medicinos pagelbos darbą.

Tie siunčiamieji žmonės turi buti gerai organizuoti ir, kas svarbiausia, disciplinuoti. To burio priešakyje reikia pastatyti žmogus su autoritetu ir jam pavesti sau padėjėjus pasiskirti. Visi siunčiamieji žmonės turi buti Amerikos piliečiai, nes tik juos vokiečiai teprileis prie to darbo ir neišdrįs konfiskuoti atvežtų su savim daiktų. Reikia turėti omenyje, kad prisieis tam buriui ne tiek pinigų dalinti, kiek visokių produktų gabenti.

Musų Komitetas galėtų kokioje nors neutralinėje šalyje turėti savo agentus ir, buriui atvykus arba jo įgaliotiniui, galėtų įvairius nurodymus duoti, su jais pasitarti.

Vis tai darbas be galo svarbus, ir jo reikia kuogreičiausiai imtis.

Visas smulkmenas, organizacijos klausimus plačiai pasvarstykite savo laikraščiuose ir mitinguose.

Atminkite viena: Lietuva varguose paskendus, Lietuva pavojuje. Ji laukia iš savo sunų pasišventimo, o jusų tarpe, mums rodos, to nestinga.

Darbas skubotas, kiekviena valanda brangi. Reikalinga kuoveikiausiai organizuotis. Tat, amerikiečiai, į darbą, jusų eilė jau atėjo.

Martynas Yčas,
Lietuvių atstovas V. Dumoj,
Centralinio Lietuvių Draugijos Komiteto nukentėjusiems dėl karės šelpti pirmininkas.

C. Kasputis.

Iš Kelionės Po Louisianą.

(Užbaiga)

Rytas Louisianoje yra be galo gražus ir gaivinąs. Kiek čia medžiagos dailininkui-tėpliorinui! Koks įvairumas ir turtingumas spalvų ir siužetų! Norisi turėti tuos grazius reginius ant popieros atminčiai ir taipogi parodymui žmonėms, kurie mano ir rengiasi važiuoti ir apsigyventi čia tarp lietuvių ukininkų. Nesmiu išlavintas tėpliorius; priegto, neturiu laiko piešti peizažius, kad parodžius visą gražių spalvų įspudį.

Prasčiausis ir parankiausis budas—tai fotografija. Ką norėtųsi nutraukti—negalima, nes fotografijos spalva yra viena. Todėl prisieina pasiganėdinti tiktai galvijų grupėmis, išvaizda javų laukuose bei namu ant ukės.

Mano darbdavis, gelezinkelis, taipogi nereikalauja artistiškų paveikslų, bet tiktai praktiškų,—tai yra tokių, kokių reikalauja žmonės, norintieji važiuoti ant ukės. Jie nori matyti laukus, javus, galvijus, namus, ir medžius. Visą dieną praleidžiu, medžiodamas vietas, tinkamas paveikslamas.

Randu jų užtektinai ir paveikslų nuimu daug. Turiu tarp ju gražius kornus, laukus dobilų, cukrinių rendrių, galvijų grupes ir t. t.

Negaliu čia nepamėti gan svarbaus fakto, kaip visoki agentai be jokios atsakomybės varo savo "biznius" ir išnaudoja lengvatikius žmonės paveikslų pagelba. Nesenai Chicagoje atlankė mane atstovas vienos didelės ir žinomos firmos, kuri pardavinėja žemę Wisconsin valstijoje. Atnešė jisai man lietuvių kalboje brošiurėlę, kurioje neva yra aprašoma dalis šiaurinės Louisianos. Visi paveikslai brosiurėlėje, perstatantieji neva Louisianą, yra paimti iš šiaurinio Wisconsino. Originales fotografijas tų paveikslų rodė man tos Wisconsino firmos reprezentantas. Brosiurėlėje prirašyta visokių nesąmonių, pavyzd., kad Louisianoje alfalfa (lucerna) auga kartu su kornais ant to paties lauko; kad su medvilne yra labai mažai darbo ir gaunama daug pelno—ir daug kitų tam panašių nesąmonių. Pirma, alfalfa su kornais niekad niekur neauga; antra, toje vietoje alfalfa visai neauga, nes ten nėra atsakančios žemės tai žolei. Kaslink medvilnės, tai geresnieji ukininkai jos visai nesodina Louisianoje, nes jinai reikalauja labai daug darbo ir atneša labai mažai pelno. Kiti javai yra lengviau apdirbti ir yra pelningesni.

Pakol žmonės neišmoks kreiptis su reikalais prie žinomų firmų su atsakomybe—jie visados turės kentėti už savo neišmanumą. Mokslas lėšuoja ir kartais apsieina net labai brangiai, jeigu mokytojas nežino savo dalyko.

Šiądien tarp lietuvių yra daugelis kolionizatorių. Tai yra kriaučiai arba šiaučiai, kuriems savo profesijoje nepasisekė. Apverktinas pasekmes tokios kolionizacijos teko man matyti Texase, kur pradėjo, bet neužbaigė "kolionizuoti" vienas lietuvis siuvėjas.

Kolionizacijoje svarbiausiu yra ne įbraukimas žmonėms žemės, bet tikra ir kompetentiška pagelba gavime kredito, pamokinime vesti ukę ir suradime pelningų turgaviečių ukės produktams. Kiek man yra žinoma, tuos dalykus Amerikoje šiądien atlieka tiktai geležinkeliai. Jie užlaiko tam tikslui agronomus ir žinovus sąlygų valstijose, per kurias praeina jų geležinkeliai. Rock Island geležinkelis tam tikslui išleidžia apie $30,000 doliariu kas metai ir deda visas pastangas, kad ukininkams, kurie apsigyvena prie to geležinkelio, gerai sektųsi. Nuo ukininkų gerovės priguli geležinkelio gerovė. Kada ukininkai turi produktų išsiuntimui, geležinkelis uždirba. Jeigu ukininkai neturi jų, tai ir geležinkelis neturi darbo. Visas geležinkelių uždarbis yra nuo visokių prekių vežimo. Todėl Amerikoje šiądien beveik niekam taip nerupi ukininko padėjimas kaip geležinkeliams, ir jie deda visas pastangas, kad ukininkams gerai sektųsi. Paprastieji žemės pardavikai žmonėms negali to suteikti, nes jie neuri pinigų tam tikslu, o svarbiausia yra tai, kad nežino kaip.

Paviešėjęs dar keletą dienų ant savo farmos, kur turėjau progą gerai išsimankštyti laukuose prie kukuruzų rinkimo, grįžau į Chicagą.

Chicagoje, ant Bridgeporto, vėl susiduriau su senu, skurdžiu lietuvių gyvenimu. Vėl tie patįs apdriskę ir pasileidę lietuviu vaikai, gatvėje brukantieji lietuviškus laikraščius praeiviams, kad užsidirbus centą-antrą cigaretams arba išsimui iš pinigų "elėse." Vėl tie patįs išblyškę veidai darbininkų, grįžtančių iš fabrikų, kur saulės spinduliai tik retkarčiais užeina. Veiduose aiškiai matosi antspauda rupesčių apie savo likimą ir apie rytdieną. Nenoroms sulyginu sveikus, užganėdintus ir laimingus lietuvius, ukininkus, kuriuos palikau tiktai vakar.

Koks tai skirtumas!

PROTESTAS.

Gerbiamoji "Lietuvos" Redakcija!

Nesenai "Laisvėje" tilpo straipsnis, po kuriuom pasirašyta slapyvardžiu ir kuriame aš asmeniškai likau apšmeižtas. Aš pasiunčiau atšaukimą "Laisvei," tačiaus jinai jojo nepatalpino. Todėl prašau patalpinti šį mano raštelį jusų laikraštin.

"Laisvės" No. 79 tulas "L." Reporteris korespondencijoje iš Grand Rapids, Mich., rašo sekančiai:

> "Dabar (tautiečiai) jau pradėjo (socialistų sąjungos) kuopos narius bjauria lais žodžiais šmeižti. Pirmiausiai šmeižikų generolu buvo M. Daukša, bet dabar jis jau išmuštas iš pozicijos, tai jo vietą užėmė J. Besusparis. Šis gal galės ilgiau laikytis, nes pirmiau buvo socialistu, tai geriau plenus žino."

"L." Reporteris meluoja, taip rašydamas. Męs jokių kuopos narių nebjaurażodžiavome, ir aš jokių "pozicijų" nuo kokių nors generolų neužėmiau. Tat nebus nei reikalo "mušti" mane iš kokių nors pozicijų. Jeigu aš pirmiaus buvau socialistu, tai yra mano asmeniškas reikalas, ir "L." Reporteriui nėra ko rupintis, kuom aš esmiu ar kuom buvau. "L." Reporteris neteisingai ir be jokių teisių šmeižia mano vardą per laikraštį visuomenės akyse. Prieš tokį mano asmens šmeižimą aš protestuoju. Mano šį protestą paremia Lietuvos Sunų Draugija, turinti 450 narių, kuri anoje korespondencijoje taipogi yra paliesta. Mano protestą remti buvo nutarta tos draugijos susirinkime spalio 12 d.

Jonas Besasparis.

Grand Rapids, Mich., spalio 18 d. 1915 m.

Pasirašo Lietuvos Sunų Draugijos valdyba:

Antanas Bielskis, pirm.
A. B. Telyčenas, rašt.
M. Žiurys, iždininkas.
Jonas Dedinas, maršalka.

Didžiausi Miestai Ant Žemės.

Didžiausi miestai ant žemės yra tie, kurie turi suviršum milioną gyventojų. Sulyg apskaitymo 1911 m., didžiausis ant žemės miestas Londonas, su priemiesčiais, turėjo 6,500,000 gyventojų, tai imant paprastąjį jo augimą, 1913 m. jis turėjo turėti 6,700,000 gyv.; New York 5,200,000 (1913 m. 5,700,000); Paryžius 3,950,000 (1913 m. 4,100,000 gyv.); Berlinas 3,600,000 (1913 3,800,000); Chicago 2,500,000 (1913 2,600,000); Vienna 2,030,000 (1913 2,100,000); Petrogradas 1,800,000 (1913 2,000,000). Maskva 1,480,000 (1913 1,600,000 gyv.); Hamburg 1,760,000; Liverpool 1,030,000 (1913 1,070,000 gyv.); Budapest 1,020,000 (1913 1,100,000). Tokiu budu Europoj miestų, turinčių suviršum milioną gyventojų, yra: du Anglijoj, du Vokietijoj, du Rusijoj, o po vieną: Francuzijoj, Austrijoj ir Vengrijoj. Didžiausi miestai Azijoj yra Tokio, turintis 2,250,000 gyv.; Hankau 1,500,000; Kanton 1,200,000; Kalkutta 1,200,000; Peking 1,200,000. Dabar ant žemės miestų, turinčių suviršum milioną gyventojų 21, iš jų o Europoj, 3 Šiaurinėj Amerikoj; Austrija ir Afrika tokių miestų visai neturi, Australijoj pusę miliono gyventojų turi Sydney, o Afrikoj Kairo.

Imant tokį jau miestų augimą, kaip iki 1910 m., dabar didžiausi miestai turėtų turėti gyventojų: Londonas 7,500,000, New York 6,900,000, Paryžius 4,500,000, Berlinas 4,100,000. Smarkiausiai iš tų miestų auga New York, nes prie jo prideda vis naujus savistovius miestelius; tokiu budu jau 1920 metuose jo gyventojų skaitlius gali prisiartinti prie Londono gyventojų skaitliaus, žinoma, jeigu jo gyventojų skaitlius didinsis taip kaip iki šiolei. Bet gali Londoną pavyti dar greičiau, nes turbut Europoj karė sulaiko didelių miestų augimą, kadangi karė atgabena apsistojimą pramonės ir vargą, o vargas, apsistojimas pramonės veja iš didelių miestų į mažus ir į kaimu daugybę žmonių, nes šiuose pragyvenimas yra pigesnis. *S.*

PHILADELPHIA, PA. RICHMONDO KOMITETO LIETUVOS ŠELPIMUI SURINKTŲJŲ AUKŲ ATSKAITA.

Įplaukos:

Aukų sutrauka, pagal atskaitą gegužio 6 d. 1915 metų	$446.80
Iš baliaus ir lioterijos gegužio 6, 7 ir 8 d. 1915 m. pelnas	310.77
Lietuvių Republikonų Klubas, auka	5.00
Franas Luckus, auka	1.00
Juzefa Sipaičiutė, auka	.50
Iš baliaus spalio 9 d. 1915 m. pelnas	34.78
Lietuvių Muzikalės Svetainės auka	72.40
Surinkta viso labo	**$71.34**

Išlaidos:

1000 rublių išsiųsta "Lietuvių Draugijai" Vilniuj ir priimta jos iždininko p. Kymanto liepos 23 d. 1915 m.	$439.25
Autonomijos Fondui išsiųsta ir priimta iždininko T. Paukščio	100.00
Išmokėta viso labo	**$539.25**
Liekasi vietinio komiteto ižde	$332.09
Pastaba. Šalyj surinktųjų	$871.34
Ponas S. Šimkus Richmond'e surinko	125.17
Todėl visų aukų Lietuvos šelpimu Richmonde, Philadelphia, Pa. surinkta	**$996.51**

R. Karuža,
Komiteto raštininkas

Kodėl Neišpildoma?

Rodos, visos lietuvių apgyventos kolionijos gerai žino, kad pereitą žiemos sezoną p. A. T. Račiunas važinėjo po plačią Ameriką ir rodė paveikslus. Tai labai ir labai pagirtinas dalykas. Parodydamas paveikslus, p. Račiunas sužadino žmonėse atmintį apie savo gintinį kraštą, apie Tėvynę, apie karę ir t.t.

Pirm kelionės pradėjimo, p. Račiunas laikraščiuose patalpino savo pranešimą (cituoju sulyg "Vien. Liet." No. 41, 1914 m.), kuriame, aprašęs savo tikslą, užbaigia šiais žodžiais: "Nuo visų vakarėlių, kur ir kada bus rodomi per visą žiemą paveikslai, skirsiu dalį likusio pelno Lietuvos žmonių gelbėjimui." Taigi reiškia, kad p. Račiunas ar daugiau, ar mažiau paskirs nukentėjusiems nuo karės. Bet jau senai užsibaigė jo kelionė, jau prabėgo ir visa vasara, jau šaltas ruduo, o vis nematyti, kad p. Račiunas nors kiek, ar nors kur butų paskyręs, o, rodos, pereitą žiemą pelnė neblogai. Nematyti atskaitose nei Tautos, nei Lietuvių Gelbėjimo, nei Lietuvos Šelpimo fonduose paskelbta. Nebuvo matyti, nei kad stačiai Lietuvon butų nors kiek pinigų nukentėjusiems pasiuntęs.

Taigi, kaipo visuomenės narys, norėčiau, kad p. Račiunas paaiškintų tą dalyką. Paaiškintų, kam ir kiek pasiuntė pinigų. Jei to nepadarys, tai reikės manyti, kad p. Račiunas visai nieko nepaskyrė nukentėjusies nuo karės, o tas jau butų nevisai gražu.

Žmonės p. Račiuną rėmė daugiau dėlto, kad manė, jog nuo jo vakarų dalis pelno eis nukentėjusiems.

Taigi, lauksime pasiaiškinimo iš p. Račiuno. *A. M. A.*

Jules Verne.

VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE.

Lietuvių kalbon vertė A. Jakunas.

(Tąsa.)

Tačiaus neziurint, kas atsitiktų; nežiurint, kuom gali buti musų išvogėjai; nežiurint, kur mus nugabentų—aš laikysinos sekančio nusprendimo: Aš ir toliaus nusiduosiu esąs prižiurėtoju. Niekas-o-niekas negali numanyti, kad Gaydonas yra inžinierium Simanu Hartu. Iš to yra dvejopa nauda: pirma, jie neatkreips atydos į bereikšmį prižiurėtoją, ir antra, aš galėsiu išrišti paslaptį, apglaubiančią šį suokalbį, ir išnaudoti tą žinojimą, jeigu man kuomet nors pasiseks pabėgti.

Bet į kur mano mintįs skrieja? Aš turiu butinai laukti, kol męs nuvyksime į paskirtąją vietą, o paskui manyti apie pabėgimą. Bus užtektinai laiko tuom pasirupinti, kuomet pasitaikys tinkama proga pabėgti. Iki tam laikui svarbiausia yra, kad jie nežinotų, kuom aš ištikrųjų esmiu, ir jie negali nei neprivalo žinoti, kas aš toks.

Aš dabar esmiu tikras, kad męs plaukiame vandeniu. Bet yra vienas dalykas, kurio aš negaliu išrišti. Tai nėra žėglinis laivas, nei yra tai garlaivis. Tačiaus, be abejonės, jįjį varo kokia tai galinga mašina. Nėra to bildėsio nei to drebėjimo, kurį pagimdo garo mašinos. Laivo judėjimas yra ramesnis ir lengvesnis; tai yra savo ryšies judėjimas, koksai paeina nuo motoro, nežiurint, kokiu pastarasai butų. Jokia klaida negalima: laivą varo specialis mechanizmas. Tačiaus kas tokis jisai yra?

Ar tai yra viena tų turbinų, apie kurias pastaruoju laiku buvo kalbėta, kuri, įdėta į vandenyje esančią triubą, turės užimti paprastojo varomojo šriubo vietą, kadangi menama, kad jinai gerai apveikia vandens pasipriešinimą ir padidina laivo greitumą?

Į keletą valandų aš, be abejonės, turėsiu viską žinoti apie laivo varymosi priemones.

Tuom pačiu laiku yra kitas man visai nesuprantamas dalykas. Nesijaučia nei mažiausio supimo nei mėtymo. Kaip tai yra, kad Pamlico Pertaką butų taip nepaprastai rami? Besimainantieji vandens tekėjimai nuolat judina Pertakos paviršių, jeigu jau ko nors kito nėra.

Tiesa, gali nebuti vandens pakilimo, ir aš atsimenu, kad praeitą naktį vanduo buvo visiškai nusluges. Tačiaus, nežiurint to visko, dalykas yra neišaiškinamas, nes mašina varomas laivas, nežiurint, koksai butų jojo greitumas, visuomet daugiau ar mažiau supa, o aš nejaučiau nei mažiausio supimo.

Tokios tai yra mintįs, kurios atkakliai lenda man omenin. Nežiurint beveik nepergalimo noro miegoti; nežiurint, kad nutirpimas apima mane šiame troškinančiame ore,—aš esmiu pasiryžęs nesumerkti akių. Aš budėsiu iki dienos šviesos, o dienos šviesos man nebus, kol josios neįleis išlauko. Nei, jeigu durįs butų atidarytos, šviesa, rasi, nepasiektų šios tamsios skylės, ir aš vėl bene nematysiu šviesos, kol manęs nepaims ant dėnio.

Aš tupiu savo kalėjimo kampe, nes neturiu nei kedės nei kito daikto, ant kurio aš galėčiau sėdėti, bet kuomet mano akių skruostai pasidaro sunkųs ir ant manęs užeina snaudulys, tai aš atsistoju ir pradedu vaikščioti. Tuomet aš įširstu, piktumas pripildo mano sielą, aš kumščiais mušu geležies sienas ir šaukiu pagelbos. Veltui! Aš susimušu šau rankas į blėtų šriubus, bet niekas neatsako į mano šauksmus.

Toksai pasielgimas man nedera. Aš pasigyriau pats prieš save, kad busiu ramus visose aplinkybėse, ir štai čia aš elgiuose kaip mažas vaikas.

Toji aplinkybė, kad nėra jokio supimo nei narstymo, bent rodo, kad męs dar nesame atvirose jurėse. Ar ažuot išplaukus iš Pamlico Pertakos, męs kartais nevažiuojame priešingon linkmėn, į viršų upės Neuse? Ne! Ką jie darytų giliaus sausžemyje? Jeigu Tamas Rochas išvogtas iš "Sveikatos Namo," tai jojo išvogėjai matomai mano išgabenti jįjį iš Suvienytų Valstijų—greičiausiai ant kokios nors tolimos salos Atlantike arba kokion vieton Europoje. Tatai ne į viršų upės musų juriškoji mašina—kokia jinai nebutų—eina, bet skersai Pamlico Pertaką, kuri yra rami tartum veidrodis.

Labai gerai, tai aš žinosiu, kuomet męs pasieksimo jurių, nes toliaus nuo pakraščio laivą sups, nors nebutų jokio vėjo,—jei bent aš esmiu mušio laive arba dideliame skraiduolyje, o tai, aš manau, vargu gali buti.

Bet klausyk! Jeigu aš neklystu—ne, tai nėra vaidentuvė—aš girdžiu žingsnius. Kas tai artinasi prie mano buveinės šono, kuriame yra durįs. Be abejonės, tai yra vienas įgulos jurininkų. Ar jie galop išleis mane? Dabar aš galiu girdėti balsus. Kalbamasi už mano durių, tačiaus vartojama kalba, kurios aš nesuprantu. Aš jiems šaukiu—šaukiu vėl, bet jokio atsakymo nėra.

Reiškia, nėra kas daryti, bet palauk, palauk, palauk! Aš vis kartoju tą žodį, ir jisai skamba mano ausyse tartum varpas.

Isskaitliuosiu, kaip ilgai aš čia esmiu. Laivas turi buti beplaukiąs jau bent keturias ar penkias valandas. Aš suprantu, kad jau turi buti po pusiaunakčiui, tačiaus aš negaliu pasakyti, nes, ant nelaimės, savo laikrodėliu šioje pragariškoje tamsoje aš negaliu pasinaudoti.

Tatai, jeigu męs plaukiame jau penkios valandos, tai męs turėjome jau išplaukti iš Pamlico Pertakos, nežiurint, per kurį išėjimą butume plaukę, ir dabar turime buti bent gerą mylią atstu nuo kranto. Tačiaus iki šiolei aš dar nejaučiu jurių bangavimo.

Tai yra neišaiškinama, neįtikėtina! Ar aš padariau klaidą? Ar aš esmiu savo vaidentuvės auka? Ar aš nesmiu uždarytas laive, kurisai jau išplaukė?

Dar viena valanda praėjo, ir laivo judėjimas staiga persitraukia. Aš visai aiškiai suprantu, kad laivas stovi. Ar jisai pasiekė paskirtosios vietos? Tokiame atsitikime męs turėtume buti tiktai viename pakraštinių portų į šiaurius arba pietus nuo Pamlico Pertakos. Bet kodėl Tamas Rochas butų vėl išsodintas ant žemės? Išvogimas turėjo buti greitai pastebėtas, ir musų išvogėjams butų labai didelis pavojus patekti į valdžios rankas, jeigu jie pabandytų išsėsti ant kranto.

Kaip tenai nebutų, jeigu rengiamasi įmesti laivo įkarą, tai aš girdėsiu išvyniojamojo įkaro retėžių skambėjimą ir jausiu laivo trukčiojimą. Aš tą skambėjimą ir trukčiojimą iš prityrimo gerai pažįstu, ir turėsiu išgirst jįjį į vieną ar porą minutų.

Aš laukiu—aš klausau.

Mirtina ir neraminanti tyla viešpatauja laive. Aš pradedu abejoti, ar aš nesmiu vienintėliu gyvu sutvėrimu laive.

Dabar aš jaučiu, kaip nepergalimas nutirpimas mane apima. Oras pagadintas. Aš negaliu kvėpuoti. Mano krutinė plyšta. Aš stengiuosi atsilaikyti, bet tai yra negalima. Temperatura pakįla iki tokiam laipsniui, kad aš esmiu priverstas dalį drabužių nusiimti nuo savęs. Paskui aš atsigulu į kampą. Sunkųs mano blakstienai užsimerkia, aš nustoju jiegų ir paskęstu į sunkų snaudiiną.

Kaip ilgai aš miegojau? Aš negaliu pasakyti. Ar naktis? Ar diena? Aš nežinau. Aš tačiaus pastebiu, kad kvėpuoju lengviaus ir kad oras jau neužnuodintas angliarugštim.

Ar oras buvo panaujintas, kol aš miegojau? Ar durįs buvo atidarytos? Ar kas nors buvo čia?

Taip, štai tam prirodymas.

Čiupinėdamas aplinkui savęs, aš ranka pasiekiu puoduką, pripildytą skystimu, kurio kvapsnis masina savęsp. Aš pakeliu jį prie savo lupų, kurios dega, nes aš taip kenčiu nuo ištroškimo, kad gerčiau net surų vandenį.

Tai yra alus—ir alus puikios ryšies—kurisai atgaivina mane ir suteikia malonumo, ir aš geriu iš indo iki paskutiniam lašui.

Bet jeigu jie nepasmerkė manęs mirti nuo ištroškimo, tai, manau, nepasmerkė jie manęs nei mirti nuo bado?

Ne, nes viename kampų aš randu pintinę, o joje kiek duonos ir šaltos mėsos.

Aš puolu prie josios, godžiai valgydamas, ir mano jiegos pamažu sugrįžta.

Ištikrųjų, manęs neapleido, kaip kad aš išpradžių buvau manęs. Kas tai inėjo į tamsųjį mano urvą, ir atidarytosios durįs įleido šiek-tiek oxygeno, be kurio aš bučiau užtroškęs. Tokiu tai budu buvo suteikta man valgio ir gėrimo, kad aš numalšinčiau savo alkį ir troškulį.

Kaip ilgai šisai mano uždarymas tęsis? Ištisas dienas? Mėnesius? Aš negaliu išskaitliuoti, kiek valandų praėjo nuo to laiko, kaip aš užmigau, nei turiu aš kokį nors supratimą apie tai, kokia dienos ar nakties valanda dabar gali buti. Aš rupestingai užsukau savo laikrodėlį, ir, rasi, čiupinėdamas rodyklėles..... Taip, aš manau, kad mažoji rodyklėlė rodo aštuntą valandą—ryto, be abejonės. Ką aš tačiaus žinau, tai tas, kad laivas nejuda. Nėra nei mažiausio drebėjimo.

Ištisos valandos, ilgos, begalinės valandos slenka, ir aš stebiuosi, ar jie vėl laukia nakties, kad atnaujinus man orą ir suteikus maisto. Taip, jie laukia, kad pasinaudojus mano miegojimu. Bet šį kartą aš esmiu pasiryžęs atsilaikyti. Aš nuduosiu miegančiu—ir aš žinosiu, kaip išgauti atsakymą iš to, kurisai ineis mano buveinėn.

SKYRIUS VI.

Ant Dėnio.

Štai aš esmiu tyrame ore, dar kartą liuosai kvėpuodamas. Aš galop esmiu ištrauktas iš tos troškinančios dėžės ir paimtas ant dėnio. Aš dairausi aplinkui į visas puses ir nematau jokio žemės ženklo. Iš visų pusių dangus susiliejęs su vandeniu. Nei trupučio žemės nematyt vakaruose, kame Šiaurių Amerikos pakraštis tęsiasi tukstančius mylių.

Nusileidžiančioji saulė meta tiktai nuožulnius spindulius ant okeano lygumos. Turi buti apie 6 valanda vakaro. Aš išsiimu savo laikrodėlį, ir jisai rodo trylika minutų po šešių.

Kaip aš jau minėjau, aš laukiau mano kalėjimo durių atsidarant, tvirtai pasiryžęs neužmigti vėl ir šokti ant ypatos, kuri ineis mano kalėjiman, ir priversti jąją atsakyti į mano klausimus. Tuomet aš nežinojau, kad buvo dienos laikas, tačiaus taip buvo, ir valanda už valandos ėjo ir niekas nėjo pas mane. Aš vėl pradėjau kęsti nuo alkio bei šalčio, nes aš nieko nepasilikau iš to, kas pirma buvo duota.

Kuomet aš pažadau, laivas vėl judėjo, stovėjęs, kaip aš apskaitliavau, nesijudindamas nuo praeitos dienos—be abejonės, kokiame nors niekeno nelankomame upelyje, nes aš negirdėjau nei nejaučiau, kad jisai butų bedęs įkarą.

Keletas minutų atgal—todėlei turėjo buti šešios—aš vėl išgirdau žingsnius anapus mano kalėjimo geležinės sienos. Ar kas nors ėjo mano kalėjiman? Taip, nes aš išgirdau stumas girgždant, kaip jos buvo atidaromos, ir paskui atsidarė durįs ir tamsa, kurion aš buvau įmesta nuo pirmos mano uždarymo valandos, buvo žibintuvu apšviesta.

Du vyrai, į kuriuos aš neturėjau laiko pažiurėti, inėjo ir pagriebė mane už rankų. Storas skudūras buvo užmestas man ant galvos, kuri buvo apsupta taip, kad aš negalėjau visiškai nieko matyti.

Ką visa tai reiškia? Ką jie manė daryti su manim? Aš priešinausi, bet jie laikė mane tartum geležinėse replėse. Aš uždavinėjau jiems klausimų, bet jie neatsakinėjo. Juodu šnekėjo vienas su kitu kalboje, kurios aš negalėjau suprasti ir kurios aš pirma niekuomet nebuvau girdėjęs.

NESUPRANTAMŲ ŽODŽIŲ ŽODYNĖLIS APYSAKAI "VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE."

Mechanizmas—mašinos prietaisa.
Turbina—vandens ratas, kurį varo vanduo (turbinos pavyzdžiu gali buti ratas, varantis vandeninį maluną).
Oxygenas—sudėtinė oro dalis, butinai reikalinga kvėpavimui.

(Tąsa Seka)

Pašnekėlių Kampelis.

(Užbaiga iš Praeito Numerio)

691. Kiek žmonių miršta, padarius jiems operaciją? Daugima žmonių dar ir šiądien yra įsivaizdinę, kad operacija, ypač šiek-tiek svarbesnė, yra labai pavojingu dalyku. Daug kas, bijodamasis "mirti po peiliu," be pelio miršta, kadangi perilgai atideda operaciją, kuri dažnai galėtų išgelbėti juos nuo mirties.

Operacijos, tiesa, kadaisia buvo labai pavojingos. Retai kas galėjo tikėtis išeiti gyvas iš po gydytojaus peilio. Kitaip tačiaus pradėjo dalykai krypti nuo to laiko, kai garsingas anglų gydytojas Lister rado kraujo puvimo priežastis ir rasta keliai, kaip tam pavojui už kelio užbėgus.

Pirmiaus, kai dar nebuvo išrasta budų kraujo užnuodijimui kelią užkirsti, nuo operacijų mirdavo kas antras žmogus. Apskaitliuojama, kad dabar nuo pat sunkiausių operacijų miršta vos aštuonios dešimtdalės vieno nuošimčio skaitliaus ligonių, kuriems tos operacijos daroma. Kitais žodžiais, iš kas 125 sunkių operacijų mirtim užsibaigia tiktai viena operacija. Daugybė operacijų, kurios pirmiaus atnešdavo milžinišką skaitlių mirčių, dabar visai neturi nelaimingų pasekmių. Taigi, imant omenin visas daromasias operacijas, mirčių skaitlius yra visiškai mažas.

Iki pastarųjų laikų abelnas kraujo užnuodijimas buvo ligonio mirties ženklu, kadangi nebuvo vaistų, kuriais galima butų kovoti prieš tąjį užnuodijimą. Dr. Almoth E. Wright, vienas šių dienų garsingiausiųjų gydytojų, jieškančių priemonių kovoti su kraujo užnuodijimo pasekmėmis, kaip pranešama, budamas Europos karės laukuose, išradęs priemones, kaip galima išgelbėti nuo mirties net ir tokį žmogų, pas kurį jau prasidėjo abelnas kraujo užnuodijimas. Jeigu tie pranešimai pasirodytų teisingi, tai medicinai pasisekė įgyti naują laimėjimą, kurio pasekmės bus tiesiog neapskaitliuojamos. Iki šiolei buvo pasekmingos tiktai tos operacijos, kurios atlikta pirm kraujo užnuodijimo. Su tariamojo išradimo pagelba, net operacijos, pirm kurių jau apsireiškė kraujo užnuodijimas, galėtų buti pasekmingos.

□⊠□

692. Kur yra paukštis be sparnų ir vuodegos? Tokios ryšies paukščių yra ant Naujosios Zelandijos salos, esančios tolimose Pacifiko jurėse. Jisai vadinasi "Kiwi," arbo "Apteryx Mantelli." Jisai visai neturi sparnų nei vuodegos. Jojo kojos yra trumpos, tačiaus labai stiprios ir gerai pritaikintos kasimui. Šisai paukštis yra labai retas, ir net mokslininkams yra sunku gauti jojo pavyzdžius muzėjams. Jisai priklauso prie žemiausios, neišsivysčiusios paukščių ryšies. Kiek žinoma, tai bene bus vienintėlis pavyzdis paukščio be sparnų ir vuodegos. Yra visa eilė paukščių su mažais sparnais, kurie lekiojimui visai netinka. Geriausiu pavyzdžiu gali buti strausai, kurie turi stiprias ilgas kojas ir yra pastebėtinai greiti. Daugima musų naminių paukščių taipogi turi mažus sparnus, kurie neiabai tinka lekiojimui. Musų naminiai paukščiai kadaisia turėjo didelius ir lekiojimui tinkamus sparnus, tačaus, patekę nelaisvėn pas žmogų, jie negalėjo vartoti savo sparnų, kurię ilgainiu ir pasidarė tokiais, kokiais jie šiądien yra.

KLAUSIMAI.

693. Kodėl jurės kįla ir slunga?
694. Ar hypnotizmas yra prigavyste?
695. Ar nuo saulės žmogus "apdega?"
696. Kokioje šalyje traukiniai greičiausi?

(Atsakymai bus kitam numeryj)

DĖLEI LAIŠKŲ SIUNTIMO LIETUVON.

Nesenai pastebėjau "Lietuvoje" pranešimą, kaip reikalinga laiškai į Lietuvą siųsti. Aš nesenai gavau laišką iš Suvalkų gub., Naumiesčio pavieto. Tame laiške yra nurodymų, kaip laiškai turi buti siunčiami ton Naumiesčio ir Virbaliaus apielinkėn. Sulyg laiško rašytojo, patsai vietos komandantas liepęs laiškus rašyti **butinai vokiškai,** uždėdant sekantį adresą: No. 18 Wisztiter Strasse, Orts. Kommandant, In Wirballen, Ostpreussen, Germany. Po šitam ant adreso reikia parašyti vardą to žmogaus, kuriam laiškas yra siunčiamas, taipogi kaimą. Svarbiausiai reikia nepamiršti, kad laiškai turi buti vokiečių kalboje parašyti. Laiškas, kuriame suteikta šios informacijos, atėjo man šių metų spalio 19 d. **Pranas Kačiulis.**

Kibirkštįs.

Tarp darbininko ir "Darbininko" yra toks skirtumas, kad darbininkas dirba raumenimis, o "Darbininkas"—liežuviu.

×=×

"Keleivis" kaip drąsus, tai drąsus! Bet, atkartojęs visus p Račkausko apkaltinimus ant p. Gabrio, neišdrįso atkartoti nei vieno Gabrio pasiteisinimo. Nominuoju sąžinišką "Keleivį" į teisėjus tarp "Laisvės" ir "Vien. Lietuvninkų."

×=×

Jeigu iki šiolei turėjai priežodį: "Pataikė kaip pirštu į dangų," tai dabar gali dėl atmainos sakyt: "Pataikė, kaip "Draugas" į Jurgį Spurgį."—Vis tas pats.

×=×

Dubatai tarp "Darbininko" ir p. Karužos:

Darbininkas: Jeigu tamista sakai, kad pripažįsti reikalingumą tikėjimo mokyklose, bet sakai, kad parapijinių mokyklų tikslas yra palaikyti kunigų įtekmę ilgesniam laikui,—tai išaiškink man tamista, kaip Tamista išaiškinsi vaikams Kristaus žodžius apie savo apaštalus:

"Kas Jusų klauso—manęs klauso...."

Karuža (arba bile kas jo vietoj): O, dats yzi! Kada Kristus sakė apaštalams, tai buvo orait—teisybė, o dabar Jis daugeliui taip turėtų pasakyti: "Kas manęs klauso—jusų neklauso...."

×=×

Jau jeigu Fortunatas Bagočius kada nors dasigaus prie advokatystės, tai turėtų permainyt savo vardą ant "Nefortunato," nes tikrai Fortunatas yra "nefortunas."

×=×

Kaip matau, tai iš manęs pradeda augti nebile kokia persona—gal dar ir istorijon pateksiu. Kaip kam mano "kibirkštįs"—tik kibirkštįs, o "Draugui"—tai tikri žaibai.

Jurgis Spurgis.

VIETINĖS ŽINIOS.

Pirmutinė lietuvių teatralė kompanija pradeda veikti. Šią subatą "Lithuania" teatre, 3214 So. Halsted st., Lietuvių Teatro Kompanija duos pirmą savo vakarą. Tai bene yra pirmoji lietuvių teatro kompanija Amerikoje. Jinai liko sutverta prieš keletą savaičių. Susideda jinai iš pp. H. Mockaus, Ip. Pakalniškio ir V. Kundroto. Šioji kompanija skiriasi nuo visų kitų iki šiolei sutvertų draugijų tuom, kad jinai yra pastatyta ant grynai biznškų pamatų. Josios tikslu yra sutverti lietuvių vodevilių. Pirmam vakarui vaidinti parinkta veikalėlis "Aš Numiriau." Apart to, busią suteiktas pluoštelis dainų, busią monoliogų ir kitokių margumynų, kurie paprastai randasi vodeviliniuose vakaruose. Prie visa ko kito bus taipogi ir krutamų paveikslų, kurie bus rodomi aktų protarpiuose. Pirmam vakarui yra didelis veikalas krutamuose paveiksluose "Brolis Prieš Brolį," paimtas iš dabartinės karės. Nedėlioje aktų programas busiąs tasai pats, krutamieji paveikslai busią kiti.

Kompanija pradeda jau tvarkyti atskyrus savo skyrius. Veikalų parinkimas vaidinimui ir vaidinimo prižiurėjimas yra pavestas p. B. Vaitekunui. Muzikalis skyrius yra pavestas p. Petro Sarpaliaus priežiurai. Monoliogų skyrius pavestas p. Brusokai, žinomam "Stepuko" sutvėrėjui.

Išpradžių žadama vaidinti tiktai dvi dienas savaitėje, butent: subatoje ir nedėldienyje. Toliaus, po Padėkavonės Dienai, lapkričio 25 d., žadama vaidinti keturias dienas savaitėje, žinoma, jeigu viskas pasekmingai klosis. Svarbiausiu galimu kėblumu kompanijos sutvėrėjai skaito tai, kad gali buti stoka lietuvių aktorių. Jeigu aktorių butų užtektinai, tai, kaip p. Mockus, kompanijos prezidentas, tvirtina, vakarų padažnėjimas galėsiąs įvykti net ir anksčiaus, prieš Padėkavonės Dieną.

Naujoji kompanija tikisi, kad lietuviai prielankiai sutiks josios darbą, kuris yra dar tiktai pirmutiniu savo ryšies Amerikoje, ir kad lietuviai šįjį darba uoliai rems. Sulyg prezidento žodžių, viskas priklauso nuo to, kaip lietuvių publika sutiks šį darbą. Jeigu prielankiai, kame prezidentas nebejoja, tai tuom bus prigelbėta padaryti pirmą žingsnį dirvoje, kuri pas amerikonus dabar yra taip labai išbujojusi ir kuri, prie parankių sąlygų, ir tarp lietuvių galėtų pasiekti gan augšto išsivystymo laipsnio.

Naujoji kompanija stengsis sujieškoti tarp lietuvių visus pasiekiamus gabius žmonės scenoje ir sunaudoti juos tam tikslui. Todėl kompanijos vedėjai kviečia visus tuos, kurie priskiriami prie gabiųjų vaidintojų, į kompaniją. Nevienas tokiu budu gali tikėtis išsidirbti, prie patogių aplinkybių, ir pelningą sau užsiėmimą. Manoma, kad tame ypač galėtų prigelbėti ivairios draugijos bei kuopos ir kliubai, kurios ir kurie dažnai vaidina veikalus ir todėl turi šiokių-tokių sceniškų jiegų, jau išsidirbusių iki tulam laipsniui.

Visais naujojo vodeviliaus reikalais reikalinga kreiptis prie p. H. Mockaus, "Lithuania" tetatre, kurio antrašas augščiaus yra paduotas.

Byla dėlei lietuvaitės sumušimo. Šios savaitės utarninke 35-tos gatvės policijos skyriuje (Bridgeporte) buvo nagrinėta byla, kurioje tula lietuvaitė kaltino tulą žydą, turintį krautuvę prie So. Halstęd gat., netoli 35-tos gatvės, kad jisai jąją praeitą subatą sumušęs, kuomet jinai, atėjusi krautuvėn ir neradusi, ko jai reikalinga, norėjo eiti laukan. Tariamasai žydas, kaip kaltintoja tvirtino, nutvėręs ją už rankos ir sugnaibiojęs, taipogi smarkiai sumušęs jai veidą. Lietuvaitė teisėjui rodė savo sugnaibiotą ranką. Jinai turėjo tiktai vieną liudininkę moterį, kuri drauge su ja buvo nuėjusi krautuvėn. Žydas-krautuvninkas užsigynė nuo primetamojo jam mušimo ir sakėsi visai kaltintojos nei nepalytėjęs. Jisai turėjo 3 liudininkus. Kaltintoja tvirtino, kad tų liudininkų krautuvėje visiškai nebuvę laike tariamojo mušimo. Teisėjas bylą atmetė, reiškia išteisino žydą-krautuvninką.

Reporteris J.

Vakarai. Praeitą subatvakarį lietuvaičių draugija "Gabia Sorosis" buvo parengusi pasilinksminimo vakarą Unity Club svetainėje, 3140 Indiana ave. Žmonių buvo susirinkę apie 200. Šios draugijos tikslu yra teikti pašelpą neturtingiems ir užmegsti artimesnius ryšius tarp lietuvių jaunimo, taipogi tarp lietuvių ir kitataučių. Kaip teko patirti, daugelis atsilankiusiųjų vakarėliu neužganėdinti, svarbiausiai išdidžiu kai-kurių drįjos narių atsinešimu į lietuvius jaunuolius ir jųjų susidėjimu vakarėlyje daugiau su lenkais, negu su savais lietuviais.

— Praeito nedėldienio vakare Vyčių 16 kp. buvo parengusi vakarą sv. Jurgio parapijos svetainėje. Buvo prakalba, muzikos, dainavimo, dekliamacijų ir t.t.

Paskutinė proga. Šios savaitės pėtnyčioje pripuolanti "Birutės" repeticija Mark White Square parkučio svetainėje yra paskutine proga neprityrusiems dainininkams įsigauti į "Birutės" chorą ir uždyką lankyti "Birutės" pradėtuosius dainavimo kursus.

Naujiems nariams "Birutė" sekantį nedėldienį, spalio 31 d., rengia priėmimo vakarėlį, "Mildos" svetainėje.

Iš rubsiuvių streiko. Rubsiuvių streikas, kurisai pačiose pirmose savo dienose buvo gan ramus, dabar pradeda eiti kąrštyn. Šios savaitės utarninke priėjo prie to, kad tulas streikierius-pikietninkas Samuel Kapper, kurčias ir nebylys, liko nušautas, ir trįs ypatos sužeistos kulkomis. Kas šovė—tuom tarpu nežinia, ar bent policija neišduoda.

Iki šiolei sužeista jau visa eilė žmonių, kurių vieni priklauso prie streikuojančiųjų, kiti gi ne.

Šią savaitę buvo atšaukti speciališkieji policistai. Streikininkai sako, kad dėlei šiųjų policistų atsitikdavę įvairių nesusipratimų.

Velčios paskaitos. Stanford Park, esantis prie 14th Place ir Union ave., praneša, kad jisai rengia pas save visą eilę paskaitų su paveikslais. Tarp prelegentų kviečiama eilė universitetų profesorių, keliauninkų ir rašytojų. Įžanga į paskaitas yra neapmokama. Smulkmenas kaslink laiko ir paskaitų temų galima gati ten pat vietoje pas parkučio vedėją.

JUOKELIAI.

BUSINESS IS BUSINESS.

Moteris (glamonėdamasi prie vyro, kurisai ką tik iš darbo parėjo):—Juozuk, tai tu mane myli, labai myli?

Vyras: Taip myliu, labai myliu, tiktai, susimildama, atnešk greičiaus, po šimts velnių, tą vakarienę.

KIEKVIENAS PAGAL SAVE SPRENDŽIA.

Mažas Juozukas (sodne):—Tėte, kiek metų turi šisai medelis?

Tėvas:—Penkis, suneli.

Juozukas:—Tai jisai kitą metą irgi turės eiti į mokyklą?

KLAUSIMAS.

Pirkėjas (laikrodžių krautuvėje):—Štai aš pas jus lange mačiau laikrodį, ant kurio stovi parašas: "Eina dešimts dienų be užsukimo." Aš norėčiau žinoti, kaip ilgai jisai eis, kuomet užsuktas.

PRIE STALO.

Prie stalo susėdo valgyti tėvas, motina ir jų šešių metų sunelis. Bevalgant ir šnekučiuojant sunelis paklausė tėvo:

— Ar gali, papa, įspėti, ką aš turiu po stalu?

Tėvas, prisilaikydamas tėviško mandagumo ir nenorėdamas staiga įspėti, užklausė:

— Na, tai ką-gi turi?
— Spėk!
— Lėlę?
— Ne.
— Žaisles?
— O ne.
— Tai ką-gi?
— Spėk!
— Negaliu įspėti!
— Nu-gi kojas ir pilvą.

NEŽINO, UŽ KĄ.

Tėvas, pabaudęs sunų, klausia:

— Pasakyk man, vaike, už ką tave baudžiau?

Sunelis apsiašarojęs ir negalėdamas susilaikyti sako:

— Tėtė mane muša, nežino, už ką muša, ir paskui nori, kad jam pasakyčiau, už ką mušė.

NIEKUOMET NĖR PAMELAVĘS.

Du jauni vyrukai pradėjo ginčytis, kuris juodviejų gali geriausiai ir sumaningiausiai pamelavoti.

Vienas papasakojo, pamelavo, kaip tik jis galėjo. Antrasis irgi nenorėjo užsileisti pirmamjam. Jis ir-gi gudriai pamelavo.

Netoli dviejų vyrų stovintis senukas, negalėdamas ilgiau kęsti jaunųjų melagysčių, sako:

— Vaikeliai, vaikeliai, ką darote! Kaip gyvas, nesmiu pamelavęs, o jųs tyčiom mokinatės meluoti. Juk į peklą už tai eisite!

Jaunieji vienbalsiai sutiko, kad juodu už senį gudresnės melagystės negali pasakyti, ir atidavė seniui garbę.

A. A.

Mikolas Urbutis 40 m. amžiaus, mirė birželio (June) 21 d. ir likosi palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje. Velionis paėjo iš Kuisių kaimo, Tauragės valsč., Kauno rėdybos. Priklausė prie Šv. Juozapo ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Amerikoje draugijų, kurių lėšomis ir likosi palaidotas. Jo likusiu turtu rupinasi viršminėtos draugijos. Velionio giminės teiksis atsišaukti šiuo adresu:

S. J. Dargužis
644 N. Monticello Ave.,
Chicago, Ill.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Belardiečiai (Seattle, Wash.). Mes nesuprantame, kuom pirmoji korespondencija butų "neališki." Joje parašyta daug-maž tas pat, ką ir Tamistos korespondencijoje. Tamista pakartoji tą pat, tiktai plačiau ir su smulkmenomis. Nedėsime šios korespondencijos.

p. Jack London (Lewiston, Me.). Antroji korespondencija gali pakelti tiktai tuščius kivirčus. Todėl jąją padėjome į šalį.

p. Čia Buvęs (Poolville, N. Y.). Tamistos raštelis tilps sekančiame numeryje. Ačiu.

p. J. Ž—kui (Lawrence, Mass.). Paraginimą straipsnelyje "Atsiminus apie Lietuvą" įdėsime sekantin numerin. Šiaip rašinėlis daugiau tinka Kalėdų numeriui, kuriam rašinėlį ir palikšime su Tamistos leidimu.

p. V. A. (Newark, N. J.). Sunaudosime sekančiame numeryje. Ačiu.

p. J. K. M—as (Broklyn, N. Y.). Klausimai ir atsakymai bus sekančiame numeryje.

p. S. T—nas (Hudson, Mass.). Iš tikrųjų nepaprastas atsitikimas, jeigu teisingas. Įdėsime sekantin numerin.

pp. Varguolis (Brooklyn, N. Y.) ir Bajoras (So. Boston, Mass.). Vietos stokos dėlei, turėjome palikti sekančiam numeriui.

p. Žirgelis. Gavome. Ačiu.

Čia nepaminėtiems. Prisiųstieji raštai bus peržiurėti ir, kiek galima, patalpinti artimiausiuose numeriuose. Yra raštų, jau kelios savaitės ir ilgiaus laukiančių savo eilės. Jie tilps, pasitaikius pirmai progai.

Apgarsinimai.

IŠ SEMINARIJOS.

Sekantį laišką prisiuntė mums studentas Mr. Fr. Zubiella iš Loretto, Pa.: "Aš turėjau skausmą viduriuose, kentėjau nuo užkietėjimo ir buvau labai nusilpęs bėgyje pereitų dviejų metų. Išrodė, kad niekas negelbės man, ir mano padėjimas ėjo blogyn. Tuomet perskaičiau apgarsinimą Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro ir pabandžiau tą gyduolę. Aš tuojau pajautėjau didelį palengvinimą ir aš dabar gėriuosi geriausia sveikata. Aš noriu rekomenduoti tą gyduolę visiems tiems, kurie kenčia taip, kaip aš. Fr. Zubiella, studentas St. Francis Seminary, Loretto, Pa." Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras greitai paliuosuoja nuo užkietėjimo ir ligų, su juom surištų. Apetito praradimas, raugėjimas, vėmimas, nerviškumas, prastas kvapas yra tai symptomai, reikalaujantieji Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro. Kaina $1.00. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

.....

Triner's Liniment'as yra gyduolė trynimui kuno nuo reumatiškų arba neuralgiškų skausmų. Kaina 25 ir 50c., per krasą 35 ir 60c.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Prano Pšalgausko. Jis pirmiau gyveno Pittsburge, Pa. Dabar nežinau, kur yra. Širdingai meldžiu atsišaukti sekančiu adresu:

Petronė Zalionė,
1844 Oregon ave., Cleveland, Ohio.

Pajieškau dėdės Dom. Jakubausko, Kaz. Najaus ir Kaz. Zuodos. Dėdė Jakubauskas jau 18 metų kaip Amerikoj. Dėdė ir Najus paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų parap. 6 metai atgal dėdė gyveno Mahanoy City, Pa., dabar nežinau, kur. Kaz. Zuoda paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Paundenės parap., Patįs, ar kas kitas, meldžiu atsišaukti sekančiu adresu:

Jonas Jakubauskis,
705 Chestnut st.,
Port Washington, Wis.

Pajieškau savo giminės, Barnasio Gudelio. Jisai paeina iš Vilniaus gub., Trakų pavieto, žaslių parap., Gilučių kaimo. Pirmiau gyveno Rochester, N. Y. Meldžiu atsišaukti, arba praneškite apie jį, kas žinote sekančių adresu:

S. Rakouskas,
Box 301, Millville, Mass.

Pajieškau savo dviejų pusbrolių—Prano ir Motiejaus Janašonių. Paeina iš Kauno gub., Panevėžio parap., Karužiškių kaimo. Jei kas apie juos žino, ar jie patįs, meldžiu atsišaukti sekančiu adresu:

Domicelija Aleknaitė,
14 Lombard ave., Athol, Mass.

Pajieškau draugų D. Čapalo ir V. Virėliuno. Abudu Kauno gub., Ukmergės pav., Kupiškio val., žagunių sodž. Turiu labai svarbų reikalą. Jei kas apie juos žino, arba jie patįs, meldžiu atsišaukti adresu:

P. Skardžius,
1075 Washington st., Norwood, Mass.

Pajieškau Miko Sautsko adreso. Jis gyveno Cedar Rapids, Iowa; dirbo Rock Island Kompanijos karšapėj. Kas žino jo adresą, ar jis pats, malonėkite duoti žinią adresu:

5813 Povilas Zalinkevičius,
2423 Correctionville Road,
Sioux Sity, Iowa.

Pajieškau savo dėdės Juozo Geibio, paeina iš Suvalkų gub., Mariampolės rėdybos, Pilviškių pav. Prašau ar jo, ar kas apie jį žino, duoti žinią sekančiu adresu:

Jonas Draugelis,
72 Graham st., Detroit, Mich.

Pajieškau savo pusbrolių ir pusseserių Steponaičių, Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilkio val., Baužaičių kaimo. Jie patįs, ar kas kitas malonėkite duoti žinią adresu:

Peter Steponaitis,
Taft School, Watertown, Conn.

Nuo tėvų Motiejaus ir Marės Lanauskų Zigmas Kazakeviče pavogė dukterį. Jis yra 4 pėdų ir 9 colių augščio, mėlynos akįs, plaukai tamsus, pailgo veido, sudžiuvęs; nešiojasi bilą, krumplius ir revolverį; nosis taipgi yra pailga. 20 metų senumo. Mergaitė vardu Marė Lanausakitė, 15 metų senumo, 5 pėdų augščio, rudos akįs plaukai tamsiai geltoni ir ilgi. Ant kairio kaktos šono yra znokas ir taip pat pailgas. Išbėgo rugsėjo 22 d. vakare. Vyras 4 metai atgal dirbo Chicago Pullman fabrike. Prašau labai gražiai, kad kas apie juos duotų žinią.

Matt Lanaskas, Wright, Minn.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda:—štoras dėlei savininko ligos; atsišaukti:

J. Tikalsky,
2958 Lowe ave., Chicago, Ill.

E X T R A

Parsiduoda medinis namas su bučerne ir visais bučernei reikalingais daiktais. Labai gražus štoras ir geroje lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje. Atsišaukti į A. Olszewskio Banką.

Parsiduoda: automobilius (Limousinė), 7 sėdynių, už labai prieinamą kainą, todėl lietuviai pasinaudokite proga.

Stanislovas Šimkus
8739 Commercial av. So. Chicago, Ill.

Parsiduoda: dėlei silpnos sveikatos esu priverstas parduoti savo dalį (vieną pusę) saliuno biznio. Biznis yra 20 metų senas ir gerai apmokamas. Parduodu pigiai. Atsišaukite po No. 3159 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Parsiduoda saliunas:—geroje lietuvių, lenkų, rusų ir kitų tautų apgyventoje vietoje; senai išdirbtas biznis; pardavimo priežastis: savininko liga; atsišaukite antrašu:

D. M. Sidlevičia,
158 Charles st., Providence, R. I.

Parsiduoda:—už prieinamą kainą valgomų daiktų sankrova (bučernė) su dviem arkliais ir vežimu. Biznis yra išdirbtas per 10 metų tirštai lietuvių ir lenkų apgyventoj vietoj. Dėl artesnių žinių kreiptis antrašu:

Jurgaitis ir Kraujalis,
10713 Michigan ave., Roseland, Ill.

Parduodama:—saliunas geroj vietoj, lietuvių ir lenkų apgyventoj; tik 3 blokai nuo naujų Crane Co. dirbtuvių. Priežastis pardavimo: turiu du bizniu, tai vieną turiu paleisti. Atsišaukit tiesiog prie savininko:

Jos. Manikas,
2900 W. 40th st. Chicago, Ill.

MAGIC SCHOOL,

Ar nori buti magiku? Ar nori dirbti teatruose? Tai mokykis magijos, yra lengva išmokti. Dykai pirma lekcija ir magijos štuka, tik prisiųskite 25c. už prisiuntimo išlaidas. Gausite didelį magijos katalioga ir paaiškinimą kiek kainuos mokslas.

Su pirma magijos štuka ir lekcija jau galėsi padaryti didelę nuostabą (stebuklus) tarp žmonių. Kitos moterįs misįs, kad tu turi velnią.

J. STANKUS,
42 Vine st., Montello, Mass.

Gyvenimo telefonas Drover 7781. Telefonas Yards 551 ir 155

LIETUVOS APTIEKA.

Mes žinome, kad lietuvės moterįs dažnai nusiskundžia, negalinčios gaut norimų žolių-vaistų Amerikoje. Atsišaukite pas mus, gausite viską; žolių, lašų ir visko, ko jųs negaunate anglų aptiekose. Mes labai atsargiai išpildome Lietuvos daktarų receptus. Duodame rodas. Rašant pas mus, prisiųskite 2c markę.

Provizorius F. A. JUOZAPAITIS

3601 S. Halsted st., Cor. 36 st., Chicago, Ill.

D Y K A I.

Atvirutės ir popieros gromatoms rašyti su paveikslėliais—Lietuva ir lietuviai nukentėjusieji nuo karės šaukiasi nuo Amerikos lietuvių pagelbos.

Taigi prisiųsk 3 viencentines markes dėl prisiuntimo kaštų, o apturėsi gailestingų atviručių ir popierų.

Adresuok taip:

The Lithuanian Nation Agency,
8 Vine St., Montello, Mass.

"D R A U G A S"

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis "Draugo" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje $2.00 metams, $1.00 pusei metų. Kitose šalyse $3.00 metams, $1.50 pusei metų.

Pažiurėjimui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žinančių.

Męs duodame visokius darbus jų **ieškantiems.**

Geriausis Draugas.

Išmintingi vyrai pasakė, kad gera knyga yra geriausis žmogaus draugas.

Musų knygynas turi didelį pasirinkimą geriausių knygų ir gali Jums suteikti gerą draugą ant ligų ir nuobodžių rudens ir žiemos vakarų.

Pareikalaukit nuo mus visų knygų kataliogo, kurį męs išsiųsim jums uždyką.

Išrašydami knygas, visada pažymėkit knygos numerį ir vardą taip, kaip jį yra musų katalioge paženklinta; siųskite pinigus sykiu su užsakymu ir kiekvieną sykį paduokit savo pilną ir aiškų adresą, vardą ir pravardę, numerį ir gatvę, miestą ir valstiją.

Kadangi iš prežasties karės nekurių knygų išleistų Lietuvoje arba Prusuose, negalima tuom tarpu gauti, tai pasirinkdami iš kataliogo kokias nors knygas išleistas Europoje, pasrinkit visados keletą kitokių knygų ir pažymėkit taip: "Jeigu neturit kurios nors knygos, tai galite prisiųsti vieną ar kelias knygas iš žemiaus nurodytų.' Tuomet męs negaišinsim laiko ir pristatysim jums jusų orderį greitai ir be jokio sutrukdymo.

Užsisakydami knygas visados adresuokit taip:

Lietuva Publishing Co.
3252 So. Halsted st. Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA

Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje Kerfoot ir Vincennes aves.

Atsiliepkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Skaudėjimai Strėnose

ir šonuose greitai pašalinami vartojant

Severa's Gothard Oil.

[Severos Gothardiškas Aliejus]

Jis yra rekomenduojamas lokaliam vartojimui prie

reumatizmo, neuralgijos, išsinarinimo, pasižeidimo, ištinimo, ištinusių gyslų, sustingusių sąnarių ir raumenų, mėšlungio, skaudėjimo ir gėlimo.

Linimentas ištirto gerumo. 25 ir 50 c.

Mr. Stephan Placko iš Marietta, N. Y., šitaip mums rašė:

"Man skaudėjo strėnos ir šonai ilgiau, kaip per penkis metus. Bandžiau visokius gydymus ir viskas buvo veltui. Paskui aš radau Severa's almanac'ą ir radau, jog Severa's Gothard Oil butų geriausia išbandyti. Aš bandžiau tą gyduolę ir skaudėjimai išnyko. Aš sakau, jog tas taipgi gerai del skaudėjimų kojose, ir galiu rekomenduoti tiems, kurie kenčia lokalius skausmus arba gėlimus."

Žaizdos, įbrėžimai, įpjovimai, įsisenėjusi skaudėjimai, spaugai, karbunkulai arba nudegimai, nusiplikinimai, apdegimai greitai pagija, kuomet

SEVERA'S Healing Ointment
[Severos Gydenti Mostis]
vartojama. Kaina 25c.

Severos preparacijos visur parduodama, pas visus aptiekininkus. Žiurėk, kad butų Severos, neimk kitokių. Jei jusų aptiekininkas neturi, tai kreipkitės tiesiog pas

W. F. SEVERA CO., - Cedar Rapids, Iowa.

20-to Šimtmečio Didžiausis Pypkės Išradimas.

Yra Tai Stebėtina.

"Taip saldus kaip būčkis."

Visiškai skirtinga nuo visų, kurias jųs matėte pirmiau. Yra tai, ko jųs norite idant pilnai užsiganėdintute "rukymo valandoj." Ji duoda dailius, švelnius ir sausus dumus, kurie yra drauge šalti ir malonųs. Nėra užsikimšimo, nėra gargaliavimo arba plerpimo su šia Pypke—nėra baimės dėlei nicotino arba atsidavimo, nes Willis Pypkės yra hygieniškos ir sveikatingos.

Yra tai Patentuota Willis Blėtinė, kuri padarė visa tai galimu—geriausia Pypkės didėja, kuri buvo kuomet nors išrasta. Blėtine surenka visą tabakos skystimą, nikotiną ir tabakos dulkes—nei viena jų nedasigauts į tavo burną; Blėtine taip-gi sugeria visą karštį, todėl jųs gaunate, vėsus, sausus dumus. Jųs ištraukite Blėtinę iš Williso pypkės, idant padaryti ją taip švaria, kaip švilpinę; tas padaro ją sanitariška pypke ir išrišo klausymą tabakos kandžiojimo jusų liežuvio. Blėtinė yra padaryti iš gryno aluminumo, todėl yra be skonies ir nerudija. Niekuomet negali sugesti.

Jųs pamylėsite Willis Pypkę, nes yra tai paranki, augšto laipsnio French Briar Pypkė su kietaus gumo kotuku, padarytu moksliškai; nes duos tau gerą patarnavimą.

Gauk daugiausią pasilinksminimo iš savo rukymo ir naudok šitą stebėtiną pypkę—*tabakas vienas neduos tau to.* Ten yra pasaulis skirtumo gardumyne, kuomet jųs naudojate Willis Pypkę ir prekė tik 55c. Męs gv-arantuojame absoliutišką užganėdinimą, arba pinigus grąžiname.

Prekė 55c

Gatava rukymui.

Steliuok Willis Pypkę šiądien ant musų atsakomybės, nes męs gvarantuojame kiekvieną pypkę, jog bus užganėdinanti!

THE WILLIS PIPE CO.,
331 Fourth Avenue, Dept. 28, New York

Aš įdedu 55c (Pinigais, Markėmis arba Money Orderį), už kuriuos tuojau pasiųskit man **Willis'o Užpatentuotą Pypkę.** Jei aš nenorėsiu Pypkės, jųs tuojaus sugrąžinsite man pinigus.

Vardas _____

Adresas _____

Jųs galite rukyti Prince Albert abiejais budais

Nei minutai daugiau neatidėliokite savo smagumo, nes šisai tabakas skonio, vėsumo ir degimo ilgumo ypatybėmis suteiks jums daugiau užsiganėdinimo, negu jųs pirma kuomet nors turėjote.

PRINCE ALBERT

tautiškas linksmybės rukymas leis jums rukyti, kiek tiktai norite, nes jisai nekenks jusų gerklei nei liežuviui. Pripilkite savo pypkę, kaip dažnai norite; susukite dažnai cigaretus. Jųs visuomet pasiliksite patenkinti. Jųs nepailsite nuo Prince Albert. Jisai turi skanumą, kurisai patiks jusų skoniui. Prince Albert yra trupus ir lengvai susisuka. Taip cigarete, taip pypkyje Prince Albert suteikia ilgą užganėdinantį rukymą. Męs žinome, kad jųs pamėgsite Prince Albert'ą.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY
Winston-Salem, N. C.

Darykite Teip Kaip Prusai Daro.

1 Prusai anksti gula, anksti kelia, gerai valgo, už tai jie yra sveiki, tvirti ir turtingi. Mat darbas palaiko žmogaus sveikatą ir protą geroje tvarkoje ir dirbant nėra laiko nerimauti, graužtis nei praleisti uždirbtų pinigų.

2 Prusai mokinasi amatų ir biznio. Prusai yra gabiausiais mechanikais, furmonais ir superintendentais visuose fabrikuose, ir diduma fabrikų yra Prusų rankose.

3 Prusai yra savininkais didžiausių biznių ir gražiausių namų Chicagoje. Kur tik randasi geresnė bizniui vieta, ten pirmutiniai Prusai užperka propertes ir įsteigia biznius.

4 Ir geriausios farmos, geriausiai įgyventos yra Prusų rankose. Už tai ir visa Europa šiądienineje karėje neįstengia Prusų sumušti.

Todėl ir męs, lietuviai, jeigu norime buti sveiki, turtingi ir galingi, darykime taip, kaip Prusai daro.

1 Neriogsokime per naktis saliunuose, kuriuose musų sveikata ir pinigai dyla, bet vakarais perskaityme knygelę ar laikraštį, iš kurio galima pasimokinti, kaip užlaikyti geroje tvarkoje sveikatą ir išmokti geresnį darbą, amatą ar biznį. Sveikam žmogui, mokančiam geresnį darbą, Amerikoje visur durįs atidarytos ir gausųs uždarbiai laukia. Vargas tik tiems, kurie nualiuro savo protą ir fiziškas spėkas girtuokliaudami, arba beskaitydami desperatiškus raštus, ar beklausydami desperatiškų prakalbų.

2 Kad buti sveiku, reikia anksti gulti, anksti kelti, ir atsikėlus padirbėti, ar pasivaikščioti taip, kaip Prusai daro, tada bus pusryčiai gardųs, pilvas sveikas, nereiks gyduolių. Darbas dirbsis lengvai ir smagiai ir uždirbti pinigai bus čieli.

3 Jei uždirbti pinigai tau neskelsia, negali jų užčėdyti kaip kiti, tai pirk namą, tada vieton mėtyti pinigus piknikuose, baliuose ir kitoms tuštenybėms, mokėsi juos už savo namą ir po kelių metų turėsi jį pilnai išmokėtu taip, kaip kiti turi.

4 Bet, kad tavo pirktas namas tau apsimokėtų, tai pirk jį geroje biznio vietoje taip, kaip Prusai daro.

Geriausia biznio vieta yra Bridgeportas, svarbiausia biznio gatvė yra Halsted st. ir čia dar yra pigiausios properčių kainos, kaip kur nors kitur ant biznio gatvių. Štai Ashland ave., tarp 43-čios ir 45-tos daug prastesnė už Halsted, o properčių kainos ten trigubai brangesnės, kaip čia. Atminkite, kad netrukus ir čia kainos žymiai pakils, ir kas pasiskubins dabar nusipirkti, tas pasipelnys.

Męs turime pardavimui gerų properčių ir pigiomis kainomis, ant Halsted ir aplinkui, ir parduodame lengvesnėmis išlygomis, kaip nuo ko nors kito galėtumėte pirkti.

Žemiaus Paduodame Tiktai Keletą iš Ju.

39 1 augšto murinis namas, 2 fliatai po 4 ruimus, basementas, porčiai, gazas, neša randos $25.00, ant Union av., arti 32-ros gat. Kaina.....$2,800

40 3 augštų murinis namas ir basementas; 3 fliatai po 6 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas; barnia atneša randos $12, išviso atneša randos $68.00, ant Union ave., arti 31-mos gat. Kaina.....$7,000

41 2 augštų murinis namas, 4 fliatai po 4 ruimus, akmens fundamentas, neša randos $50.00, ant Union ave., arti 32-ros gat. Kaina $5,000

42 2 augštų medinis namas, neša randos $33.00, ant Union ave., arti 33-čios gat. Kaina $2,500

43 3 augštų murinis namas, 3 fliatai po 6 ruimus, maudyklės, toiletai, naujas pliumbingas, didelis basementas, 10 metų senas namas, neša randos $60.00, ant Union av., arti 33-čios gat. Kaina..$7,500

44 2 augštų medinis namas, 4 fliatai po 4 ruimus, gazas, neša randos $32.00, ant Union av., arti 33-čios gat. Kaina $3,200

45 2 augštų murinis namas, akmens frontas, 2 fliatai po 6 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas, štymų šildoma, didelė barnia neša randos $5 į mėnesį, išviso namas neša randos $65.00, ant Union ave., arti 33-čios gat. Kaina $7,000

46 2 augštų medinis namas, 3 fliatai: vienas 7 ruimų, antras 4 ruimų ir trečias 3 ruimų. 4 ruimų namas užpakalyje, gazas; neša randos $37.00, ant Union ave., arti 34-tos gat. Kaina $3,000

47 2 augštų medinis namas, 2 fliatai po 5 ruimus, neša randos $30.00; ant Union av., arti 44-tos gat. Kaina tiktai..... .....$3,000

49 2 vienodi 3 augštų murini namai po 3 fliatus kiekviename, kiekvienas fliatas turi po 5 gražius ruimus, toiletai, gazas, neša randos $90.00; ant Emerald av., arti 32-ros gat. Kaina už abudu $10,000
Atskirai už vieną kaina .....$ 5,200

50 2 augštų murinis namas, 2 fliatai po 8 ruimus. Maudyklė, toiletai, gazas; neša randos $42.00; ant Calumet av., arti 36-tos gat., prie gražaus bulvaro. Kaina tikta! $3,800

51 2 augštų medinis namas, 4 fliatai po 4 ruimus, basementas, toiletai, gazas, neša randos $40.00; ant Emerald av., arti 34-tos gat. Kaina.....$3,500

52 3 augštų murinis namas, 3 fliatai: vienas 4 ruimų ir du po 5 ruimus, akmens fundamentas, neša randos $37.00, ant Lowe ave., arti 32-ros gat. Kaina tiktai $4,000

53 3 augštų murinis namas ir basementas, 6 fliatai po 4 ruimus, toiletai, gazas, naujas namas, geriausiame padėjime, neša randos $74.00, ant Union ave., arti 34-tos gat. Kaina $8,200

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St. Chicago

BARGANAS UŽ $1,800.00.

Įmokėk $500, o likusius ant išmokėjimo. Patįs gyvenkite pirmame fliate ir imkite randą už antrą fliata. Puiki ant dviejų pagyvenimų medinė stuba. Vienas fliatas turi 6 kambarius, o kitas fliatas turi 4 kambarius. Gražus, ilgas lotas ant 38-tos gat. tarp Halsted ir Auburn av.

Olszewskio Bankas.

KAIP TAVO PYPKĖ?

Kas nesidžiaugė linksmais jaunystės pypkės sapnais? Ant kito šios laidos puslapio The Willis Pipe Co. garsina savo naujai išrastą pypkę. Išdirbėjai tikrina, kad iš tos pypkės nikotinis užnuodijimas negali atsitikti. Ištikrųjų yra tai didelis išradimas dėl pypkorių. Pypkė kainuoja tik 55c. ir pinigai yra grąžinami, jei esi neužganėdintas.

Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdinimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

REIKALAUJAMA

Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje 46th st. ir So. Western ave.

Atsiliepkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

! ! Pranešimas ! !

Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Rugpjučio mėn. perkeliau savo ofisą po

3325 So. HALSTED ST.

TELEPHONE YARDS 5831

Dr. P. WIEGNER

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) **$1.00**
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo **15c**
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo **10c**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) .. **35c**
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

JONAS KULIS,

"Lietuvos" Keliaujantis Agentas.

Dabar važinėja valstijose Illinois, Michigan ir Ohio. Kur jis atsilankys, lietuviai gali pas jį užsirašyti laikraščius "Lietuvą" ir "Amerikos Lietuvą" ir lietuviškas knygas ir jam prenumerata užsimokėti. Mįs už jį atsakokome. Lietuva Publishing Co.

REIKALAUJAMA

Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje 22nd ir Leavitt sts.

Atsiliepkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Dabar Jau Galima

Atvažiuot iš Lietuvos ir į Lietuvą.

Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko į Chicagą kaštuoja $71.00

Išvažiuoti iš Chicagos į Petrogradą (Peterburgą) $64.60

Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį.

Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago.

Rašomos Mašinos.

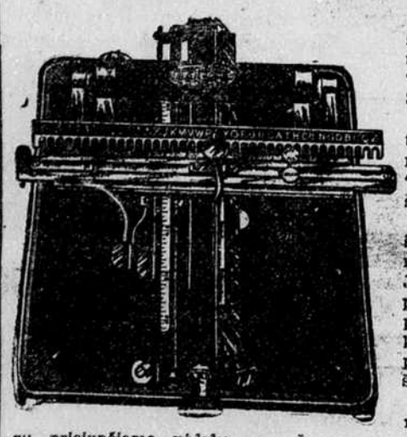

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jaja rašyti.

Katalogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Męs neesame bankieriai, bet męs gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir **brangiau.**

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir **brangiaus.**
Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

LIETUVIŲ ŽEMĖS KORPORACIJA

Pasiulo aprubežiuotą skalčių savo šėrų lietuviams, norintiems įdėti pinigus į tą korporaciją. Šėro kaina $10, suma gali but ištraukta trumpame laike. Ukėms žemių reikalavima dauginasi ir šėrų kaina greitame laike pakils. Ši korporacija užsiima su pirkinėjimu ir pardavimu ukių ir žemės, setnigiasi pastumėti priekin lietuvių kolionizavimosi ir jai bus malonu suteikti kiekvienam reikalingus nurodymus kaslink pirkimo šėrų arba uklių.

UNITED LAND & INVESTMENT COMPANY
127 N. Dearborn St., Room 808 Chicago, Ill.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

Vėsiausia vieta Chicagoje Tai

MILDA-TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Todėl į šitą Teatrą ir daugiausiai žmonių atsilanko, kad čia ir karščiausioje dienoje yra vėsu. Mat šitas Teeatras turi geriausią ventiliacijų sistemą, kurios pripildo jį šviežiu ir vėsiu oru kas minuta.

Ir da Todėl

Į šį Teatrą daug žmonių atsilanko, kad čia už 5c mato gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.
Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valandą kas vakaras
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko ir atsivėdinti vasaros karščiuose, tai ateik į

MILDOS-TEATRĄ.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už $3.20.

Katalogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
8252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS
Amerikoj "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

2116 **ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškos kalbos, 439 pusl. $2.00
Kietais audimo apdarais 2.50
2117 **ŽODYNAS** Angliškai-Lietuviškos kalbos, 835 pusl. 3.00
Gražiais "Half Morocco" skuros apdarais. 4.00
2118 **ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškas ir Angliškai-Lietuviškos kalbų vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274. ..... 6.00
2119 **ŽODYNAS.** Tas pats kaip No. 2118, tik apdarytas pilnai (Full Morocco) brangia Morocco skura 7.00

1192 Geografija arba žemės Aprašymas. $2.00
Apdaryta. $2.50
1199 Išsivystymas Vaisiaus Gyvunų. ..... .10
1201 Iš Kur Atsirado Musų Naminiai Gyvuliai. ..... .20
1218 Kada ir Kokiu Budu Svietas Susitvėrė ..... .35
1219 Kada ir Kokiu Budu Gali Svietas Pasibaigti? ..... .35
Apdaryta. ..... .50
1220 Kaip Gyvena Augmesys? ..... .35
1221 Kiek Senovės Graikai ir Romenai. ..... .20
1250 Nematomi Priešai ir Draugai žmonių. ..... .30
1256 Oras, Vnduo, Šviesa ir Šiluma. ..... .40
1261 Paėjimas Organiško Svieto. ..... .35
1271 Senų Gadynių Išnykę Gyvi Sutvėrimai. $1.00
Apdaryta. $1.25
1299 Žvėrys ir Žmogus. $1.00. Apdaryta. $1.25
1311 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. ..... .15
1335 Chinija. Iš istorijos Chinų. ..... .35
1349 Ethnologija arba Mokslas apie žemės Tautas. $2.00
Apdarta. $2.50
1358 Gadynė Sėkmės Viešpatavimo Lietuvoje. $1.50
Apdaryta. $2.00
1360 Gyvenimo Mokyklą. $1.25. Apdaryta. $1.50
1380 Istorija Abelna. Tomas I. $1.00. Apdaryta. $1.25
1382 Istorija Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos. $1.00
Apdaryta. $1.25
1383 Istorija Chicagos Lietuvių. $1.00. Apdaryta. $1.50
1386 Iš Muzikos Srities. ..... .10
1387 Iš Mano Atsiminimų. 75c. Apdaryta. $1.00
1419 Kultura ir Spauda. ..... .45
1428 Lenkai Lietuvoje. ..... .15
1435 Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje. ..... .50
1480 Raštó Istorija. $1.00. Apdaryta. $1.25
1510 Tikėjimų Istorija. Apdaryta. $5.00
1511 Trumpa Senobės Istorija. $1.00. Apdaryta. $1.25
1600 Apie Turtų Išdirbimą. ..... .35
1605 Aukos Karės Dievui. ..... .10
1660 Kaip žmonės su Ponais Kovojo. ..... .10
1668 Ko Mums Reikia Pirmiausiai? ..... .20
1680 Labdarybė Pirmiaus ir Dabar. ..... .10
1690 Moteris ir Jos Vieta žmonijoje. ..... .15
1709 Priedelis prie Lietuviškojo Klausimo. ..... .10
1730 Tautiškos Politikos Knygynėlis. ..... .10
1863 Auginimas ir Maitinimas Mažų Kudikių. ..... .10
1884 Džiova ir Alkoholis. ..... .10
1900 Hygiena. Daktariška Knygelė. ..... .35
1954 Pamatas Visokiai Reformai. ..... .30
2001 Angliškos Kalbos Vadovėlis. ..... .25
2038 Kaip Rašyti Laiškus, Lietuviškoje ir Angliškcje Kalbose. .. .75
Apdarytas. $1.00
2055 Lithuanian Self-Instruction. ..... .50
2084 Rankvedis Angliškos Kalbos. $1.25. Apdaryta $1.50
2085 Rankvedis Gromatų Rašymui. ..... .35
2131 Arithmetika. Knyga Išsimokinimui Rokundų. ..... .25
2241 Gamtos Pajiegos. 50c. Apdaryta. ..... .75
2266 Koks Privalo Buti Vaikų Auginimas? ..... .20
2398 Žinynas. Knyga žinių. $1.50. Apdaryta. $2.00
2401 Dekliamacija ir Sceniškoji Mimika. ..... .10
2458 Tikri Juokai. Lietuvių Pasilinksminimui. ..... .50
2496 Lietuviškas Sapninykas. 50c. Apdarytas. ..... .70
2506 Naujas Pilnas Orakulas. $2.50. Drutuose apdaruose. $3.00
2516 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo. ..... .50
2532 Svieto Pabaiga. ..... .10
2558 Kalendorius "Lietuvos" 1896 metams. ..... .05
2617 Tikyba ar Mokslas? ..... .50
2629 Žydų Likimas Gudijoje. ..... .05
2590 Dangaus Augštumas ir žmogaus Senumas. ..... .15
2593 Dievas, Dangus ir Pragaras. ..... .10
2596 Gyvenimas Šv. Tėvo Popiežiaus Benedikto IX. ..... .25
2626 Vaišės Kristaus pas Popiežių. ..... .05

NB. Ant sekančių knygų perkupčiams duodame tokį pat rabatą, kaip ir ant "Lietuvos" išleistų.

128 Iš Gyvenimo Samojėdų. ..... .10
266 Olga Liubotavičiutė. ..... .10
296 Po Priedanga Šventenybės. ..... .25
825 Patkulis. Politiška tragedija. ..... .20
1274 Spėka ir Medega. $1.50. Apdaryta. $2.00
1988 Tikras Ženybinis Gyvenimas. ..... .25
2120 Žodynėlis. Angliškai-Lietuviškas. ..... .30
2191 Trumpa Geografija. ..... .25

MAŽI AUKSO ALTORĖLIAI.

2901 Mažas Aukso Altorėlis. ..... .50
2902 " " " ..... .60
2903 " " " $1.00
2904 " " " $1.25
2905 " " " $1.00
2906 " " " $1.50
2907 " " " $1.75

Taipogi "Lietuvos" Knygyne randasi visokios svetimų spaudų Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje.

Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuošimtį.

Reikalaudami **Katalogo,** kurį prisiunčiame uždyką, arba siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 SO. HALSTED ST., -:: CHICAGO, ILL

SIUTA $4.95

150 siutų visokių spalvų buvo parduodami po 10, 15, 16.50 ir 18 doliarių. Dabar parduodame tiktai po $4.95.

Proga kožnam gauti bevelk dykai siutą. Nepraleiskite šitos progos! Pasiskubinkite, kol yra dar geras pasirinkimas.

Taipogi turime pilną eilę rudeninių, labai puikių ir dailiai padarytų siutų. Prekės nuo 15 iki 30 doliarių.

Musų krautuvėje gausi aprėdalus sulyg vėliausios mados. Pas mus galima gauti visokių vyriškų aprėdalų.

Štoras Atdaras Vakarais

Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St. - Chicago, Ill.

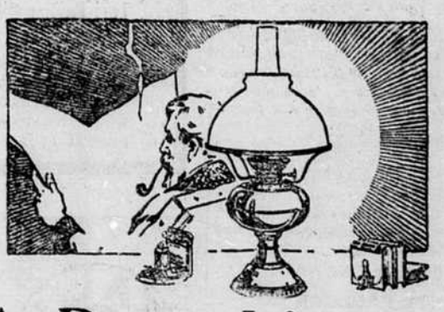

A Rayo Liampa

Padaro Skaitymą Smagumu.

PILNAS minkštas Rayo Liampos žibėjimas ramina jusų akis ir skaitymą daro smagumu.

Dėlei tos liampos šviesos neblizgėjimo ir neaštrumo jinai bus jums aiškiu palengvinimu. Dėlei šios ypatybės mokslininkai pataria aliejinės liampos minkštąją šviesą.

Rayo LIAMPA

yra augščiausiu tobulumo laipsniu aliejinėse liampose. Jokio blizgėjimo, jokio mirgėjimo, teisinga šviesa visuomet.

Rayo Liampos yra lengva užžiebti ir prižiurėti. Nereikalaujančios didelių kaštų—tačiaus geriausia šviesa, gaunama už bile kokią kainą.

Jusų pirklys maloniai parodys jums Rayo liampą.

STANDARD OIL COMPANY
(INDIANA)
CHICAGO, U. S. A.

STEBUKLINGOS SZTUKOS

10 LABAI GERU ŠTUKU UŽ $1.00

Su niekuo teip žmoniu nepalinksminsi kaip su geromis štukomis. Kuris žmogus moka geru štuku, tas visados praleidžia laika linksmai visi ji myli ir laiko gudriu žmogum. Tu brolau gali ir ta pati padaryti, jeigu tik nori, nes dabar susilaukei geriausios progos, nes tik už 1 dol. gausi 10 labai geru štuku. Aš esu lietuvys, magikas ir berodydamas teatrus, patyriau, kad lietuviai labai myli štukas, todel aš dabar pasirengiau tik už 1 doleri parduoti 10 geriausiu štuku, todel nelauk ilgai, užsiorderiuok tuojaus, o po dienos visi manys, kad tu esi labai mandrus žmogus, arba turi velnia. Sztukos, kurias aš jums prisiusiu, yra labai lengvos padaryti, teip kad kiekvienas, kuris tik turi rankas, tuojaus padaro. Visas reikalingas prietaisas ir lietuviška pamokinima kaip tas štukas padaryti, išsiunčiu ta pačia diena kaip gausu orderi. Nusiuntimo kaštus aš apmoku. **Prisiųsk $1, o gausi tas štukas.**

JUOZAS SZLIKAS, 3261 S. Halsted St. **CHICAGO, ILL.**

Bell System

Bell Tolimosios Distancijos Linijos Veda Prie Platesnių Dirvų.

Ar jųs perkate, ar parduodate, ar jieškote didesnių progų prekybiniu ar socialiu atžvilgiu, jųs Bell Telefono Patarnavimą rasite brangiu talkininku.

Jisai apima visą šalį. Jojo vartojimas atneša greitą atsakymą ir gauna veikias pasekmes. Platinkintės su pagelba Bell Telefono.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 109

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir Vakarinė MOKYKLA
3106 So. Halsted St., Chicago
Čia gali išmokti angliškai
Reikalauk Aprašymo

MOKYKIS BARBERYSTĖS.
Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.
BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA
Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje Bridgeporte.
Atsiliepkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:
LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujas Išradimas—Spyna be Rakto
Nereikia rakto nešiotis-nėra ką nei pamesti.

Kaina spyna kitaip rakinsei.
Musų naujo išradimo beraktinės spynos yra padarytos ant neišpainiojamų pamatų ir yra taip *saugios* kaip *Bankinis Užraktas.* Nusipirkęs musų naujo išradimo beraktinę spyną jausiesi saugiau negu kad palicmoną pristatytum prie savo užrakto, nes jos kitas jokius budu negalės atrakyt kaip tik jųs. Nelaukdamas pareikalauk nuo musų pilno tų spynų aprašymo su paveikslais: nusistebėsi dažinojęs, kaip tvirtai ir saugiai jos yra padarytos ir pigios. *Už prapiatinimą musų naujo išradimo beraktinių spynų duodama didelės vertės dovanos. Klausk išlygų.*
Laiškuose rašykite lietuviškai įdėdami markę atsakymui.
Adresuokit šitaip:
SECURITY PADLOCK CO.
648 W. 31st St. Dept. A. Chicago, Ill.

PETRAS VAITEKUNAS,
Keliajantis Agentas.
Dabar lankosi po apielinkę Harrisburg ir Benton, Ill. Pas jį galite užsirayšti "Lietuvą," kasdeninę "Amerikos-Lietuvą," knygas ir užsimokėti. Mes už jį atsakome.
Lietuva Publishing Co.

AR NORI

ganti DYKAI dėl geras sztukas ir Katalioga visokiu geru magiškų sztuku ir kitokiu visokiu dalyku, kuriu tu labai nori, o nežinai kur ju gaut? Jeigu taip, tai atsiusk savo pilna ir aiškiu adresa, o asz tuojaus ta Katalioga ir tas sztukas tau nusiųsiu DYKAI. Adresuok:
JUOZAS J. SZLIKAS,
(MAGIKAS)
3261 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:
Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose Informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos: Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Woodgat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1203	
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

KATALIKAS ALD
AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
VISUOMENĖS,
Literaturos ir Politikos iliustruotas Laikraštis
Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomių straipsnių.
Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.
DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiam	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite pasižiurėjimui vieną numerį veltui.
TAIPPAT UŽLAIKOMA
Didžiausia Knigų ir Muzikos Krautuvė
REIKALAUKITE KATALOGO
Rašydami laiškus ir siųzdami pinigus visados adresuokite šitaip:
TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY
ALD 3249-53 South Morgan Street CHICAGO, ILL., U. S. A. ALD

Paslaptys Magijos ir Spiritizmo
(Knyga Išrodanti Paslaptis Magikų).
Daugelis lietuvių dar labai save vilioja, įtikėdami visokiems magikams ir spiritualistams. Nemažai jaunų vyrukų, nepatyrusių, savo visus sunkiai uždirbtus pinigus sukišo į pragobėlio magiko kišenių.
Užtai nesiduok bent ant tolian savęs išnaudoti, nusipirk knygą: "Paslaptys Magijos ir Spiritizmo," kurioje išrodama visos paslaptįs šviesoje moksio. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslėliais parodytos slaptybės ir jų darymo budai. Knyga yra 262 puslapiu, kaina su prisiuntimu į namus tiktai ..... 60 centų.
Iš kitų vietų užmokestį galima prisiųsti pačto dvicentinėmis markėmis. Adresas:
M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd Street, :: Chicago, Illinois

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.
Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Įsteigta 1893 metuose.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.
SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.
PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.
PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.
ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.
IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.
PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.
BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.
PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.
Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.
Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

REIKALAUJAMA
Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje Town of Lake.
Atsiliepkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:
LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

TELEPHONE DROVER 7215
Geriausia Akušerka
O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

PHONE YARDS 2721
Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
3337 So. Morgan St., Chicago.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS
SAULE THE SUN.
Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pėtnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Canal. 2113
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Ryvonimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.
Mylėtojai gerų kningų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliškų kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre :
M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
Attorney & Counselor at Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., Chicago, Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1175
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-ros
Telephone Yards 3159

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAI.
Iš priežasties europinės karės dabar negalima gauti jokių knygų iš Europos. Bet mes da turime po keletą lietuviškų liuteroniškų maldaknygių ir giesmių knygų savo krautuvėje, ir pas mus dar galite jų gauti.
Todėl, kurie reikalaujate minėtų knygų, tai pasiskubinkite, kol jų turime, nes šioms išsibaigus, negausite niekur, kol karė nepasibaigs. Rašykite umai, o prisiųsime katalogą.
LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.

Užsirašyk sau ir savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj
VIENYBE LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai. Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.
J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlaiszkis
Generalis
Kontraktorius ir Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Phone Drover 5052
DRANGELIS & SAPRANAS
Lietuviai Daktarai-Dentistai
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare
3261 So. Halsted St., Chicago

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE.
Piet-rytinis kampas Emerald ave. ir 33-čios gatvių, 48-pėdos plotis, 125 pėd. ilgis. Tinka visokiam biznui. Parsiduoda už $3,500.00
3236 So. Union ave. Lotas 25x125. Parsiduoda už $950.00
3012 Emerald ave. $650.00
3020 Emerald ave. $675.00
3024 Emerald ave. $675.00
3040 Emerald ave. $700.00
Parsiduoda ant lengvų išmokesčių.
Ar jus žinote, kad šitie lotai, yra tris sykius vertesni už lotus ant Kedzie ave. ir 38-tos gat., už kuriuos ten moka žmonės po $800.00
A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujas Savaitinis Laikraštis
"ATEITIS"
"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.
"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.
Adresuokit taip:
"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

$6.25 LAIKRODĖ IS TIKTAI — SPECIALIS PASIULYMAS--28 PREZENTŲ DOVANAI!

Idant musų 14K. Gold Filled Laikrodėliai kuogreičiausiai išplatinti, darome šitą Specialinį Pasiulymą. Taigi kiekvienam, kuris mums prisiųs savo tikrą adresą sykiu su šiuo apskelbimu, ir 25 centus pradotko markėmis arba kvoterį, tai mes išsiųsime jam tuojaus 14K. Gold Filled Laikrodėlį, vyrišką arba moterišką, gvarantuotą ant 20 metų, su geriausiu tos rųšies mechanizmu pasaulyj, ir prie kiekvieno Laikrodėlio duosim augščiaus parodytus 28 Prezentus visai DOVANAI, kaip seka: Retėželį su kabliuku, žiedą, Pypkę, Branzalietą, (Miniature) Branzalietą, Armoniką, Kryžiuką, Veidrodėlį su 3 Prietaisais, Peiluką, Diržą, Importuotą Atdarą (Model) Laikrodėlį, Durklą, Tabakui Skurinį Krepšelį, Nikelinę Dėžutę dėl Degtukų, (Miniature) Budniką Laikrodėlį. Kada atneš tau į namus Laikrodėlį ir Prezentus, ir busi užganėdintas, tai užsimokėsi likusius $6.00, taipgi 30 centų už Prezentų persiuntimo lėšas. Jeigu nebutum užganėdintas, tai nepriimk, o mes tau sugrąžinsim 25 centus pradotko. Apart to primenam, kad musų Laikrodėliai yra 14K. Gold Filled, Gvarantuoti ant 20 metų, ir mes bėgyje tų 20 metų musų Laikrodėlius pataisom arba apmainom ant kitų visai DOVANAI, prisiuntus mums 25 centus už persiuntimo lėšas. Taip, kad perkant nuo mus Laikrodėlį, nieko nerizikuoji. Iš Kanados reikia visus pinigus prisiųsti iškalno.
Adresuok aiškiai taip: UNITED COMMERCIAL COMPANY, Knickerbocker Bldg. Dept. 21. (Fifth Ave.) NEW YORK, N. Y.

Užsisakykite "Lietuvą."